

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Podnikové informační systémy ve vztahu k
digitalizaci**

**Enterprise information systems in relation to
digitalization**

Karolína Kliková

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Podnikové informační systémy ve vztahu k digitalizaci“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 22. dubna 2024

v. r. *Karolína Kliková*

Zásady pro vypracování práce

1. Zpracujte teoretická východiska ke zvolenému tématu.
2. Charakterizujte vybrané informační systémy.
3. Zhodnoťte využívání informačních systémů ve vztahu k digitalizaci na zvoleném vzorku podniků.
4. Uveďte závěry na základě výsledků.

Studijní program

Podniková ekonomika a management

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Veronice Komoroušové za její empatický a ochotný přístup. Její postřehy a názory mi byly po celou dobu kompletace této práce velkou oporou. Dále mé poděkování patří všem respondentům, kteří se účastnili provedeného dotazníkového šetření.

Obsah

Úvod	6
Cíl a metodika	7
1 Digitalizace podnikové sféry	8
1.1 Definice digitalizace.....	8
1.1.1 Přínosy digitalizace.....	9
1.1.2 Rizika digitalizace.....	11
1.2 Digitalizace účetnictví.....	12
2 Podnikové informační systémy	15
2.1 Základní pojmy	15
2.1.1 Podnik jako systém	16
2.1.2 Informační systém.....	16
2.2 Implementace informačního systému v podniku	17
2.3 ERP systémy (Enterprise Resource Planning)	20
2.3.1 Historie ERP systémů	20
2.3.2 Vlastnosti ERP systémů.....	21
2.3.3 Trendy v oblasti ERP	23
2.4 Ekonomický software.....	23
2.5 Role informačních systémů v procesu digitalizace	24
3 Informační systémy v účetnictví.....	25
3.1 Historie informačních systémů v účetnictví.....	25
3.1.1 Výpočetní technika v účetnictví	26
3.2 Informace jako podstata účetnictví	27
3.3 Charakteristiky účetních informačních systémů	28
3.3.1 Obsahová kritéria.....	28

3.3.2	Obchodní kritéria	29
3.3.3	Technická kritéria	29
4	Výzkumné šetření	31
4.1	Cíle výzkumu	31
4.2	Metodologie výzkumu	31
4.3	Podnikatelské subjekty výzkumu	32
4.4	Výsledky výzkumu.....	34
4.4.1	Využívané účetní informační systémy.....	35
4.4.2	Stupeň digitalizace účetního procesu.....	36
4.4.3	Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví	37
4.4.4	Vliv digitalizace na pracovní postup	37
4.4.5	Účetní informační systémy z pohledu vybraných hledisek	38
4.4.6	Perspektiva digitalizace účetnictví.....	41
4.5	Závěry výzkumu.....	43
	Závěr	48
	Seznam použité literatury	49
	Seznam tabulek	52
	Seznam obrázků.....	53
	Seznam příloh.....	54
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Každý den se člověk setkává s nejrůznějšími aspekty a účinky digitalizace, které s sebou dnešní skokově se vyvíjející doba přináší. Nacházíme se v éře neustále se rozvíjejících technologií a digitální transformace. Znalosti tohoto segmentu už však nejsou podstatné jen pro IT specialisty. Stejně jako se tento proces týká každého z nás, tak obrovský a neméně podstatný vliv to má na celou ekonomiku a podnikovou oblast. Žijeme v době, která vyžaduje rychlou a efektivní adaptaci, pokud chceme být konkurenceschopní a stát se udržitelnou firmou.

Na počátku všeho stojí prosté informace. Razantně se však mění očekávaná kapacita podniků na zpracování těchto informací. A tak nás současná doba donáší až k prahu podnikových informačních systémů, které mohou být odpovědí a řešením této hektické doby, kterou lze bez nadsázky charakterizovat jako nebývalou informační explozi.

I přesto, že podnikové informační systémy jsou pouhou kapkou v celém moři, které současná digitální revoluce vytváří, tyto systémy představují klíčový prvek digitálního prostředí a zaslouží si náležitou pozornost. Informační systémy jsou nepostradatelným nástrojem, který firmám otevírá cesty k úspěšnému zvládnutí výzev tohoto digitálního věku. Neboť pokud se chceme nacházet v čele těchto procesů a mít možnost je aktivně ovlivňovat, je zapotřebí jim porozumět a přijmout změny s digitální érou spojené.

Samotnou podstatou účetnictví je právě poskytování ekonomických informací, a tak lze uvažovat nad tím, jak si účetnická praxe povede v aktuální moderní společnosti čelící již zmiňované informační explozi.

Text bude rozdělen do čtyř částí. První tři části této práce se zaměří na teoretické vymezení tématu. Představí podrobněji digitalizaci podnikatelského prostředí spolu se vznikajícími přínosy a riziky. Zasadí zde roli a význam informačních systémů v obecném pojetí. Charakterizují situaci v oblasti digitalizace účetnictví a účetních informačních systémů, které jsou jejími podstatnými nositeli a mají svá specifika. Tyto kapitoly budou zpracovány formou literární rešerše a doplněny o některé syntézy vytvořené na základě získaných poznatků. Poslední část, část čtvrtá se bude věnovat výzkumu v této oblasti. Dojde k interpretaci vzniklých výsledků a uvedení plynoucích závěrů včetně sumarizace získaných poznatků.

Cíl a metodika

Cílem této práce je zhodnotit adaptivnost informačních systémů a jejich uživatelů v oblasti účetnictví v souvislosti s neustále probíhajícím digitalizačním procesem a prozkoumat postoj účetních pracovníků k digitalizaci účetnictví jako takové.

K dosažení těchto cílů bude provedeno dotazníkové šetření. Osloveni budou vybraní účetní pracovníci. Získaná data z tohoto šetření budou dále analyzována a interpretována ve výzkumné části této práce. V rámci vyhodnocení dat bude také provedena syntéza zjištěných výsledků s poznatky získanými literární rešerší v teoretické části práce. Podrobnější popis k metodice poskytuje kapitola 4.2.

1 Digitalizace podnikové sféry

Digitalizace výrazně formuje celou podnikovou sféru. Současná technologická revoluce nastavuje nové parametry pro udržitelnou konkurenceschopnost a hýbe strategiemi, které firmy volí pro svou úspěšnost více, než tomu bylo kdy dříve. Tato transformace vytváří firemním subjektům nové obzory. Přináší však také výzvy a s tím spojená rizika.

V této kapitole bude definován samotný pojem digitalizace a budou popsány možné příležitosti a rizika tohoto procesu. Závěr kapitoly bude věnován digitalizaci účetní sféry.

1.1 Definice digitalizace

Pojem digitalizace je skloňován v různých kontextech, neboť zahrnuje obrovské množství technologií a různorodé přístupy k nim. Podléhá neustálému vývoji a přizpůsobuje se nejen konkrétním firmám, ale také aktuálním trendům. (Bystronic, 2022)

Jde o nevratný proces, který proniká do všech oblastí života a společnosti. Proces, který přináší širokou škálu výhod a současně s těmito pozitivními změnami s sebou nese i své výzvy. (Kovalevska a kol., 2022)

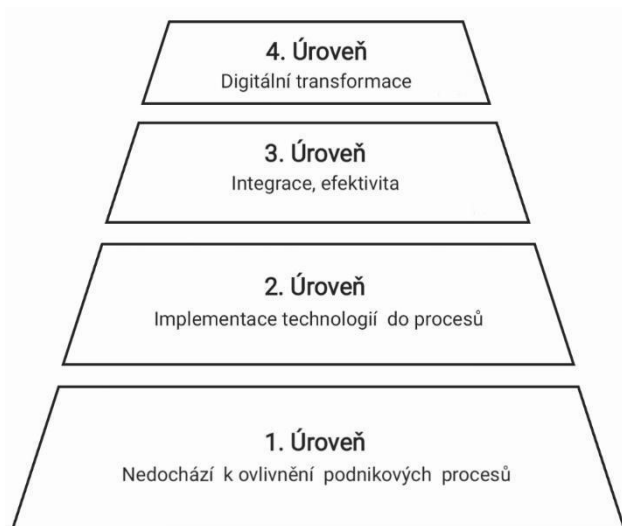
Dle Vebera (2018) je základem digitalizace zachycení reality digitálními prostředky řetězcem číselných údajů. Data jsou klíčovým výchozím bodem tohoto procesu. Digitální ekonomiku vnímá jako prorůstání informačních a komunikačních technologií do produkčních sfér a do celé společnosti. I přes to, že digitalizace ovlivňuje téměř všechny oblasti lidské činnosti, nenastává stejným tempem. Obecný výraz digitalizace vnímá jako soudobý trend masového nasazování technických prostředků a softwarových nástrojů, které jsou vzájemně komunikačně propojeny.

Horák (2017) definuje digitalizaci jako proces, při kterém dochází k převodu dokumentu v analogové formě do formy digitální neboli do formy čitelné pro počítače. Z toho důvodu, že na digitalizaci jsou kladeny větší nároky, než je pouze čitelnost počítačem, označuje tímto pojmem, taktéž zpřístupnění a archivaci digitálních dokumentů.

Pokud hovoříme o tomto širokém pojmu, je možné ho spatřit na několika úrovních. **Digitalizace první úrovně** zaměřuje svou pozornost pouze na transformaci informací a zlepšení způsobu, jakým jsou tyto informace šířeny. V tomto stádiu nedochází k žádným zásadním změnám v podnikových procesech. Jedná se primárně o převod

informací z analogové formy do digitální podoby, čímž se usnadňuje přístup k nim a jejich distribuce. V kontextu **digitalizace druhé úrovně** zaznamenáváme implementaci digitálních technologií přímo do firemních procesů. V tomto stádiu se nejedná pouze o převod informací, jak tomu bylo u předešlé úrovně, ale spíše o aktivní zapojení digitálních prostředků do klíčových bodů firemní činnosti. Otevírá se zde prostor pro komplexní integraci různých technologií a systémů, čímž dochází ke zvýšení efektivity firemního prostředí. Na **třetí úrovni digitalizace** se stává nezpochybnitelná role efektivity. Dochází zde k celkovému přepracování firemních postupů prostřednictvím rozsáhlého nasazování digitálních technologií. Tato etapa procesu přináší firemním subjektům výraznou flexibilitu ve způsobu, jakým mohou přistupovat k optimalizaci svých činností. Dochází tedy k hlubokým a rozsáhlým změnám, kdy podniky využívají dostupné digitální nástroje a integrují je do samotného jádra svého fungování. **Čtvrtá úroveň digitalizace** poskytuje významný přínos ve formě zlepšení výkonnosti. Propojuje všechny předchozí stupně digitalizace a vytváří silnou vazbu mezi technologickým pokrokem a potřebami zákazníků. Tuto hierarchii znázorňuje obrázek 1. (Bystronic, 2022)

Obrázek 1: Úrovně digitalizace

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Bystronic, 2022

1.1.1 Přínosy digitalizace

Dle Vebera (2018) má digitální vysílání hned několik výhod. U digitálních záznamů se setkáváme s menší prostorovou náročností. Práce s těmito záznamy je rychlejší, levnější a jednodušší. Existuje zde příležitost zapojení většího množství účastníků, kteří spolu

mohou sdílet jednotlivé záznamy bez větších překážek a to online. Další výhodou těchto technologií je schopnost nepřetržitého provozu.

Je nezbytné prohloubení povědomí o přínosech digitalizace pro budoucnost firem. Digitální transformace umožňuje zvyšovat efektivitu jednotlivých procesů a také dochází k razantnímu snížení chybovosti. Inovace a automatizace procesů spoří nejen čas, ale i peníze. Všechny tyto faktory hrají v podnikovém prostředí důležitou roli a umožňují firmám stát se konkurenceschopnější. (Bártková, 2021)

Veber (2018) rozděluje přínosy digitalizace do tří skupin. **Kvalitativní přínos** digitalizace spočívá ve výraznější flexibilitě a rychlosti u jednotlivých aktivit, díky značnému zjednodušení procesů oproti tradičním metodám. **Ekonomický přínos** digitalizace pak spatřuje ve skutečnosti, zda se daná investice do digitalizace vyplatila, a to jak na úrovni makroekonomické a podnikové, tak na úrovni spotřebitele. **Do sekundárních přínosů** zařazuje moderní životní styl a ochranu životního prostředí v podobě úspor v nejrůznějších směrech.

Koďousková (2021a) dodává, že přínos digitalizace firem je potvrzen řadou výzkumů a lze je shrnout do následujících bodů:

- Vyšší efektivita práce,
- Flexibilita,
- Prostor pro zisk nových zákazníků,
- Otevření nových komunikačních kanálů,
- Eliminace opakované nebo fyzicky náročné práce,
- Udržitelný rozvoj firmy,
- Snadnější a rychlejší rozhodování.

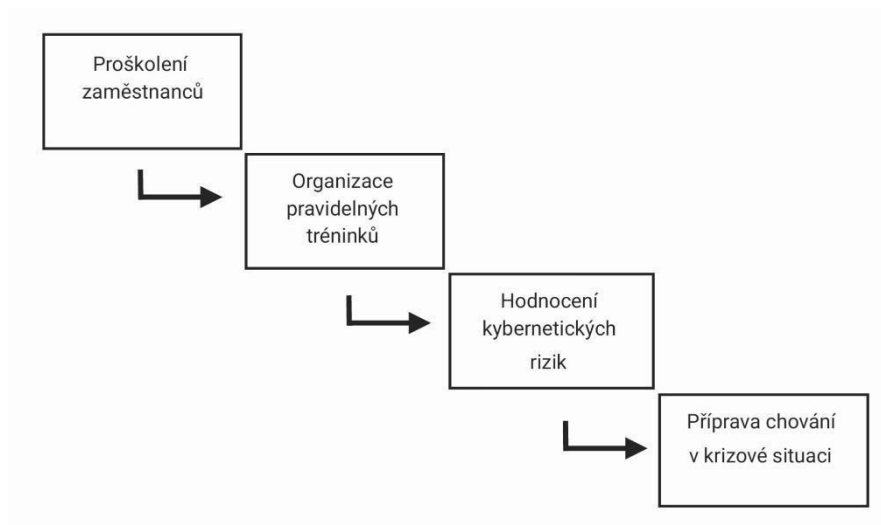
V drtivé většině brání převedení těchto přínosů do praxe odpor vůči změnám, organizační kultura, nedostatek důvěry, vysoké náklady na technologie, obavy z kybernetické bezpečnosti nebo poklesu kvality informací a otázka spolehlivosti osoby podílející se na jejich uchování a přenosu. (Kovalevska a kol., 2022)

1.1.2 Rizika digitalizace

Rizika, které s sebou digitalizace přináší, v podnikové sféře podceňují spíše malé a střední podniky. Mají pocit, že se mohou schovat za stín existence velkých firem, čítající velké množství zaměstnanců. (Veber, 2018)

Moláček a Konečný (2019) dodávají, že opomíjení kybernetických rizik a jejich dopadů je skutečným přímým ohrožením růstu každé firmy. Uvádí čtyři základní kroky pro posílení kybernetické bezpečnosti, které znázorňuje obrázek 2.

Obrázek 2: Základní kroky pro posílení kybernetické bezpečnosti

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Moláčka a Konečného, 2019

Vodička (2021) zmiňuje, že rostoucí trend hackerských útoků podpořilo období pandemie Covid-19, kdy byla společnost nucena přesunout celou řadu procesů do digitálního prostředí. Z pohledu dopadů těchto útoků na zasažené podniky docházelo k odcizování dat nebo k jejich nedostupnosti. Pokud se firemní data dostanou do rukou nepovolaných osob, slouží pak v drtivé většině jako nástroj pro vlastní obohacení, vydírání nebo ke zveřejnění citlivých informací. Úniky těchto údajů mohou mít pro jejich nositele silné negativní důsledky a odrazit se na prosperitě podniku.

Koďousková (2021a) taktéž upozorňuje na vznik vyššího kybernetického bezpečnostního rizika a zdůrazňuje, že nedostatečné zabezpečení může vést k napadení celé infrastruktury. Apeluje na nepodceňování těchto rizik a vyzdvihuje roli odborného konzultanta, který podnikům může pomoci proces digitalizace úspěšně a bezpečně zvládnout.

Jako další rizika, které mohou ohrozit interní informace a data, označuje Veber (2018) pochybení zaměstnanců, ať už úmyslné s cílem poškodit danou firmu nebo neúmyslné, které může být způsobeno lehkovážným zacházením s informacemi, nedostatkem soustředěnosti nebo nedostatkem znalostí. Dále dodává, že ani technika není neomylná a je třeba počítat s možnou chybovostí. Z přírodních faktorů zdůrazňuje požáry a povodně, které mohou mít katastrofální následky. Ohrozit digitální informace může také neočekávaný výpadek elektrické energie.

1.2 Digitalizace účetnictví

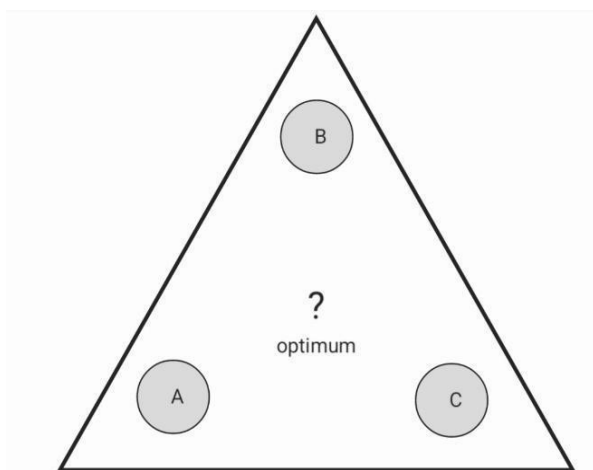
Oblast účetnictví je jednou z nejvíce ovlivněných digitální transformací. A není divu, neboť většina procesů v této sféře je rutinních a dochází k neustálému nárůstu množství dat, které je zapotřebí zpracovávat. Tento technologický pokrok odsouvá tradiční aspekty vedení účetnictví a přichází s novými inovativními metodami, kterým je třeba věnovat patřičnou pozornost. (Stoica & Feleaga Ionescu, 2021)

Jde o dlouhodobý proces, který s sebou nese velkou řadu změn. Nemluvíme zde pouze o přechodu na digitální dokumenty a jejich automatizovaném zpracování. Dynamika současné ekonomiky prohlubuje zájem po různorodých informacích, pro které je zapotřebí nejrůznějších analýz a kalkulací. (Plachý, 2022)

Stejně jako se po celá staletí vyvíjela samotná konstrukce účetního modelu po obsahově-metodické stránce, která zahrnuje postupy určující informace, které je nutné v účetnictví zachytit a jak tyto informace následně vykázat, vyvíjela se i technologie sloužící ke zpracování těchto informací. Hybatelem technologického vývoje byla a stále je snaha o co nejefektivnější realizaci dané účetní soustavy v konkrétních podmínkách dané účetní jednotky. S určitým nadhledem lze tento vývoj charakterizovat jako boj mezi třemi veličinami, a tím je kvalita (chybovost) účetnictví, čas potřebný na jeho zpracování a náklady vynaložené na jeho vedení. Pokud kvalitu jinak chybovost účetnictví označíme písmenem A, potřebný čas písmenem B a nakonec vynaložené náklady jako C, jde o jakési hledání optima mezi třemi vrcholy, jak můžeme vidět na obrázku 3. Při samotném definování technologie vedení účetnictví nelze upřednostňovat to či ono z výše uvedených kritérií. Je zapotřebí hledat vyvážené optimum nabízející co nejlepší kompromis mezi těmito veličinami. Pokud by tomu tak nebylo, mohlo by dojít k následujícím extrémům:

- A: Účetnictví by bylo velmi přesné na úkor časové prodlevy na jeho zpracování, která by byla doprovázena velmi vysokými náklady.
- B: Účetnictví by bylo zpracováno ve velmi krátkém časovém horizontu, avšak za cenu chyb nebo vysokých nákladů.
- C: Účetnictví, které by bylo prováděno levně a nákladově nenáročně, ale za cenu snížené kvality (zvýšené chybovosti) a dlouhodobé odezvy. (Mejzlík, 2006)

Obrázek 3: Optimum vedení účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Mejzlíka, 2006

Účetnictví se vyvíjelo současně s informačními technologiemi, a tak lze předpokládat, že se tato oblast přizpůsobí nové realitě rychleji a snadněji než jiné, vysvětluje Kovalevska a kol. (2022). Tuto přizpůsobivost můžeme spatřovat právě v těchto projevech:

- Rozvoj kompetencí účetních pracovníků,
- Aplikace nových digitálních forem,
- Snížení nákladů na komunikaci, přenos a ukládání informací,
- Úspora času,
- Rychlá schopnost reakce.

Dle Plachého (2022) je účetnictví šifrovaný způsob zaznamenávání kompletní historie firmy. Bohužel se však často můžeme setkat s podnikateli, kteří nemají dostatek znalostí pro poskytování kvalitních informací, nutných pro řízení podniku, které lze z těchto historických dat čerpat. Metody těchto podnikatelů označuje za těžkopádné, chybné a neefektivní. Taktéž poukazuje na malou četnost reportů a hodnocení výstupů.

Digitalizaci účetnictví označuje za absolutní nezbytnost a bezpapírový automatizovaný systém za jádro tohoto procesu.

Novotný a kol. (2015) ve své publikaci uvádějí, že aplikace business intelligence v oblasti financí umožňuje dostat pod kontrolu finanční hospodaření celého podniku. Data firem z provedených finančních operací, která jsou uchovávána v datových skladech, mohou odhalit hodnoty ukazatelů finanční výkonnosti pro celou organizaci nebo pro její jednotlivé části. Výstupy získané z těchto hodnot umožňují včasné odhalení nedostatků v případě, že se zjištěná čísla negativně odchyľují od těch plánovaných. Dojde k rychlému přijetí odpovídajících nápravných opatření a minimalizaci vznikajícího problému.

Digitalizace pronikající do účetnictví tedy přináší moderní a efektivní přístup ke správě finančních dat a umožňuje tak podnikům být konkurenceschopnější, rychlejší, a především připravenější na bleskově se měnící podmínky trhu. Je však zásadní najít a zvolit pro danou účetní jednotku optimum, které bude nabízet efektivní způsob vedení v rámci jednotlivých požadavků. Není možné splnit všechna uvedená kritéria na takové úrovni, aby bylo dosaženo bezchybného účetnictví s okamžitou časovou odezvou, které by doprovázely nulové náklady.

2 Podnikové informační systémy

Podnikové informační systémy se staly nedílnou součástí obchodního prostředí a celého procesu digitalizace. Umožňují firmám efektivnější správu, automatizaci procesů a hbité reakce na dynamické tržní prostředí, které se stává stále více informačně náročným.

Tato kapitola se soustřeďuje na hlubší porozumění podnikovým informačním systémům, jejich význam pro podnikatelské subjekty a samotný důvod vzniku.

2.1 Základní pojmy

System

Bruckner a kol. (2012) definují systém jako celek složitých věcí, který disponuje vlastní kvalitou. Zdůrazňují, že systém není pouhým součtem jednotlivých částí, ale integrovaným celkem, kde vzájemné interakce prvků přispívají k dosažení daného účelu či cíle. Systém má tedy svou vnitřní podstatu.

Šmída (2021) považuje systém za soubor vzájemně provázaných elementů, který se skládá ze tří částí. Z jednotlivých elementů, ze vztahů mezi nimi a z funkce či smyslu. Dodává, že tento soubor funguje jako celek, ve kterém panují mechanismy udržující jej v chodu.

Informace

Jak uvádí Žufan (2012), základem pro úspěšné a efektivní řízení organizace jsou informace. Informace, které jsou správné a jsou ve správný čas, zpřístupněny správným lidem. Informací rozumí interpretaci dat. Informace přidává hodnotu datům tím, že je situuje do relevantních souvislostí a umožňuje tak lepší porozumění a rozhodování.

Rosický (1997) rozumí informací data, kterým jejich uživatel v procesu své interpretace přisuzuje určitý význam.

Švarcová a Rain (2011) definují informaci mimo jiné jako zprávu, kterou vysílač vytvořil a rozhodl se ji distribuovat. Tato zpráva je odeslána směrem k příjemci. Definice zdůrazňuje aktivní roli vysílače při tvorbě a šíření informace a její směřování ke zvolenému adresátovi s cílem dosáhnout komunikačního efektu.

Lidské konání vždy záviselo na poznání okolí, a to jak živého a neživého, tak reálných zkušeností a abstrahovaných zákonitostí, v obecném moderním vyjádření tedy na již

zmiňovaných informacích. Informaci lze chápat jako určité sdělení o skutečnostech objektivního i subjektivního světa. Firmy by měly pro svá rozhodnutí shromažďovat všechny informace ovlivňující firemní prostředí, aby následné rozhodování mohlo být relevantní a s co největší výpovědní hodnotou. Není vhodné se například v technické oblasti opírat pouze o informace technického charakteru nebo v oblasti personálního řízení pouze o psychologicko-sociální či kulturní poznatky. U takovýchto závěrů v drtivé většině dochází k nesprávnému a neefektivnímu vynaložení prostředků a následně ke ztrátám. (Kubíčková, 2017)

2.1.1 Podnik jako systém

Podnik můžeme charakterizovat jako byznys, na který nahlížíme jako na systém, tedy jako na celek, který má své záměry a své komponenty. Do komponent podniku řadíme mimo jiné pracovníky a manažery, činnosti, díky kterým je dosahováno zvolených cílů a zdroje, které jsou při tom využívány. Kromě těchto komponent je zapotřebí zkoumat také firemní okolí, které tvoří zákazníci, spotřebitelé, dodavatelé, konkurenti, veřejnost apod. (Bruckner a kol., 2012)

2.1.2 Informační systém

Každá firma potřebuje ke svému provozu informace. Podstatou informačních systémů je tento proces usnadňovat a koordinovat. (Kod'ousková, 2021b)

Bruckner a kol. (2012) vidí informační systém jako neoddělitelnou součást podnikového systému. Ačkoli se tyto dva systémy mohou shodovat ve svých komponentách, liší se ve svém účelu. Pro informační systém jsou důležitější informace o daných komponentách než samotné komponenty jako takové. Hlavním účelem informačního systému je tedy zajištění správných informací dle zaměření systému, a to jak již bylo zmíněno, ve správný čas a na správném místě.

Informační systém je tedy jakýmsi souborem metod a technologických prostředků, které slouží ke shromažďování, přenosu, uchovávání, zpracování a prezentaci dat. Hlavním cílem tohoto souboru je vytvářet a poskytovat informace těm, kteří jsou zapojeni do řízení a realizace procesů v organizaci. (Žufan, 2012)

Informační systémy mají široké uplatnění v různých oblastech podniku. Kod'ousková (2021b) využívání informačních systémů podniky kategorizuje do činností, které vystihuje následující text:

- **řízení lidských zdrojů** (evidence o zaměstnancích, nábor, školení, hodnocení, mzdová a benefiční správa, zdraví a bezpečnost na pracovišti, pracovní doba, docházka, komunikace apod.),
- **řízení financí a ekonomiky organizace** (řízení investic, cash-flow management, reporting, správa financování, elektronické bankovníctví, vývoj finančních strategií apod.),
- **správa majetku** (evidence, správa licencí a smluv, ocenění, bezpečnost, řízení životního cyklu apod.),
- **logistika a doprava** (sledování zásob, správa skladových operací, sledování dodávek a objednávek, plánování dopravy apod.),
- **prodej** (informace o zákaznících, automatizace obchodních operací, produkty a katalogy, predikce prodeje, výkonnost apod.),
- **řízení projektů** (plánování projektů, evidence změn, zhodnocení, správa dodavatelských vztahů, školení, vývoj projektových týmů, správa nákladů a financí, predikce rizik apod.),
- **strategické řízení** (podpora strategického rozhodování, automatizace a efektivita, monitoring a sledování výkonnosti, rizikový management, inovace, integrace dat a informací apod.),
- **bezpečnost dat** (řízení přístupu, šifrování dat, monitoring hrozeb, zálohování a obnova dat, školení zaměstnanců apod.),
- **marketing a péče o zákazníky** (správa vztahů se zákazníky, segmentace, personalizace, automatizovaný marketing, analytika, měření spokojenosti apod.).

Basl a Blažíček (2012) v rámci své publikace vyzdvihují význam informačních systémů pro úspěšné působení firem na trhu a přinášejí několik klíčových přínosů. Za jeden z těchto přínosů označují vnitropodnikovou integraci, která umožňuje propojení různých interních procesů a efektivnější výměnu informací v rámci organizace. Dále zmiňují integraci podniku s dodavateli a zákazníky, což přispívá k lepší koordinaci a spolupráci v celém dodavatelském řetězci. Tyto systémy umožňují automatizaci a optimalizaci různých operací, což vede ke zvýšení efektivity a snížení chybovosti. Komunikace a dostupnost dat jsou také důležitými faktory podporující plynulý tok dat a informací v rámci firmy. Z hlediska ekonomických výsledků mohou pak informační systémy přinést snížení nákladů a zkrátit dobu trvání u jednotlivých aktivit.

2.2 Implementace informačního systému v podniku

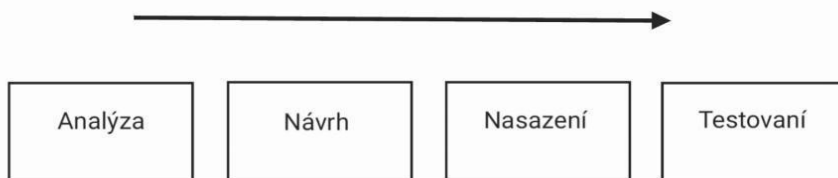
Dle Menšíkové (2023) je nasazování informačních systémů pro firmy běžnou strategií, jak zlepšit provozní efektivitu a podpořit další růst. Upozorňuje však, že jde o dlouhodobý

a nákladný proces. Nákladovost těchto systémů může být pak obtížná zejména pro malé a střední podniky.

Sodomka (2006) dodává, že u těchto firem je důležité se orientovat v rámci podnikové informatiky spíše na oblast produktivity než na úsporu již tak nízkých provozních nákladů.

Zásadní je taktéž vzájemná kompatibilita s dočasným podnikovým systémem a ochota řízení změn, které tento proces přinese. Fáze implementace informačního systému znázorňuje obrázek 4. (Menšíková, 2023)

Obrázek 4: Fáze implementace informačního systému

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Menšíkové, 2023

Ve fázi **analýzy** je klíčové pečlivě zkoumat potřeby, které budoucí uživatelé vůči novému systému mají. Mít jasno v otázkách co by mělo být jinak, případně co vytvořit pro to, aby se uživatelům se systémem pracovalo dobře. Je vhodné, aby se této analýzy zúčastnili také jednotliví zaměstnanci, nikoli pouze zástupci vedení společnosti. Zapojení všech pracovníků zajišťuje zohlednění různých perspektiv a potřeb v následném **návrhu** informačního systému. Tento návrh by měl být vytvořen s ohledem na uživatelskou přívětivost a schopnost efektivně podporovat podnikové procesy. V rámci období **nasazení** a **testování** by mělo docházet ke sběru zpětné vazby, která je nezbytná pro identifikaci případných nedostatků. Celý vývoj by měl probíhat ve skutečné spolupráci a to na všech úrovních společnosti. Tento přístup by měl zajistit, že nově zavedený systém je plně funkční a přizpůsobený specifickým potřebám firmy. (Bednář, 2022)

Celý proces může trvat i několik měsíců. Důležitou součástí implementace by mělo být školení zaměstnanců, aby bylo docíleno skutečně efektivní práce. Na jedné straně je zde tedy nákladná investice, na straně druhé však obrovský potenciál pro úspěšný rozvoj firmy. (Kodůusková, 2021b)

Bednář (2022) zmiňuje, že samotné nasazení a následné využívání informačních systémů vyžaduje čas a úsilí. Klíčovým faktorem pro úspěšnou implementaci je motivace. Je zapotřebí, aby uživatelé nový systém akceptovali a komunikovali, neboť jde o náročný a komplikovaný proces, a to pro každou firmu bez výjimky.

Implementace nových systémů je považována za součást celkového úsilí firem o digitální transformaci byznysu, avšak předpokládá se, že bude přibývat neúspěšných iniciativ, které podnikům nepřinesou očekávané efekty. Důvodem je narůstající tlak ze stran dodavatelů, aby uživatelé opustili svá stará řešení a přecházeli na ta nová. (Kříž & Zajíc, 2019)

Žufan (2012) upozorňuje na tyto chyby při zavádění a apeluje na dostatečnou přípravu podniku před samotnou fází nasazení:

- Nedostatečná podpora ze strany vedení,
- Špatné načasování,
- Chybné řízení projektu,
- Špatná koordinace s ostatními systémy,
- Nedostatky v infrastruktuře.

Mejzlík (2006) dodává tyto rizikové oblasti při implementaci:

- Absence jasných a detailních definic cílů implementace,
- Nenaplněná očekávání uživatele (nesplnitelná očekávání X mylné marketingové informace ze strany dodavatele softwaru),
- Absence formálních prostředků řízení projektu implementace,
- Nedostatečné vymezení pravomocí a odpovědností členů implementačního týmu,
- Podcenění vlastní úlohy uživatele v procesu nasazení,
- Rizika spojená s migrací dat z původního systému,
- Nedostatečná podpora uživatele ze strany dodavatele a implementátora.

Molnár (2010) konstatuje, že problematika efektivnosti informačního systému není tak jednoznačná. Důvodem je skutečnost určité potřeby informací pro větší množství subjektů. Každý z těchto subjektů očekává z uspokojení této potřeby nějaký užitek. Hodnocení efektivnosti informačního systému je tedy do značné míry otázkou rozličných potřeb a očekávání. Nelze tak dojít k univerzálním závěrům.

2.3 ERP systémy (Enterprise Resource Planning)

ERP systém je účinný nástroj, který je schopen zastat plánování a řízení hlavních interních podnikových procesů či zdrojů a jejich transformaci na výstupy, a to na všech úrovních podniku. Tyto systémy by měly být schopny automatizovat a integrovat hlavní podnikové procesy, sdílet data napříč celým podnikem, zpřístupňovat a vytvářet informace v reálném čase, být otevřené a přizpůsobitelné požadovaným integracím s dalšími aplikacemi a v neposlední řadě zpracovávat historická data. (Sodomka, 2006)

Společnost SAP, která sehrála důležitou roli již při samotném vývoji prvních předchůdců ERP systémů, na svých stránkách uvádí, že nejjednodušším způsobem, jak definovat systémy sloužící k plánování podnikových zdrojů, je pouhé zamyšlení se nad všemi základními procesy, které jsou při provozu společnosti třeba. Uvést můžeme například finance, personalistiku, výrobu, dodavatelský řetězec, služby, nákup apod. Základní podstatou ERP je pak pomoc se správou všech těchto procesů v jednom integrovaném celku. (SAP, 2023)

Basl a Blažíček (2012) považují ERP systémy za softwarová řešení, která jsou užívaná k řízení podnikových dat a pomáhají k plánování celého logistického řetězce. Tento systém lze chápat jako hotový software, který podniku dává možnost automatizovat a integrovat jeho hlavní procesy.

Tento systém využívá jednu datovou základnu a umožňuje přístup k jeho funkcím v reálném čase na všech úrovních podniku. Zvolený systém umožňuje firmě co nejefektivnější transformaci vstupů na výstupy prostřednictvím dostupných zdrojů. (Mejzlík, 2006)

Hlavním smyslem těchto systémů je integrace dílčí podnikové funkce na úrovni celého podniku. Efektem je snížení rizika nekonzistence a neefektivnosti. Data jsou zde vkládána pouze jednou a každý uživatel má přístup k datům, se kterými potřebuje a smí pracovat. (Tvrdíková, 2008)

2.3.1 Historie ERP systémů

První pokusy o tvorbu ERP systémů se datují již do 40. let 20. století. Tyto rané snahy byly spojeny s jednoduchými počítačými stroji. V 60. letech se J. I. Case, výrobce stavebních strojů, podílel s dalšími partnery na vývoji softwaru, který sloužil k plánování potřebného materiálu pro jejich vyráběné produkty. Tato počáteční řešení byla však

náročná na prostor, finance a manipulaci. Dalším důležitým mezníkem v rozvoji podnikové technologie byl rok 1972. V tomto roce došlo v Německu k založení zmiňované společnosti SAP. Účelem této společnosti byla výroba a následný prodej softwarů pro integrovaná obchodní řešení. Jejich působení na trhu započalo éru vzniku několika desítek dalších významných společností. Zájem o tyto technologie neustále narůstal a společnost SAP se v roce 1999 stala největší mezipodnikovou softwarovou společností. Od roku 2000 většina výrobců ERP systémů vylepšuje své produkty a čelí inovacím, které je utvářejí až do dnešních dob. (Erpandmore, 2010)

Dle Sodomky (2006) měli tehdejší podniky zájem o tuto automatizaci díky vidině, že dojde k rozšíření jejich vlastní působnosti, dosáhnou vyšší konkurenceschopnosti a docílí efektivnějších průběhů firemních procesů. Důvod vzniku těchto systémů se tedy ve své podstatě stále shoduje se současnými snahami o implementaci.

Zmiňovaná společnost SAP, která dodnes působí na trhu s ERP systémy, dodává, že ač v prozatím krátkém období 21. století, dochází k hbitým proměnám ERP díky rychlejšímu internetu a novým vývojovým nástrojům. V této éře digitální revoluce mohou tak vývojáři čerpat z nových inteligentních technologií, které posouvají možnou efektivnost práce na takové úrovni, které byly pro dřívější podniky nemyslitelné. (SAP, 2023)

2.3.2 Vlastnosti ERP systémů

Každý moderní ERP systém by měl nabízet mnoho modulů, ze kterých je možné vybírat na základě odvětvových funkcí, avšak můžeme vyzdvihnout některé vlastnosti, které by měl mít každý ze systémů řízení podnikových zdrojů.

- **Společná databáze** poskytuje konzistentní sdílená data a funkční přehledy. Všechny informace jsou tak shromážděny na jednom místě a mají k nim přístup všechny pověřené osoby.
- **Integrované analytické nástroje** umožňují snadno a chytře sledovat vývoj v jednotlivých oblastech podnikání.
- **Vizualizace dat** poskytuje prezentaci klíčových informací formou řídicích panelů pro rychlejší a lepší rozhodování.
- **Automatizace** rutinních úloh zvyšuje efektivitu.
- **Jednotné uživatelské rozhraní**, které má podobný vzhled s jednoduchými nástroji pro přizpůsobení pracovních postupů.

- **Integrace** s jinými softwary a zdroji dat umožňuje propojení různých procesů.
- **Podpora nových technologií**, která je v současné digitální éře stěžejní.
- **Podpora mezinárodního prostředí** zahrnuje cizí jazyky, měny, obchodní postupy a předpisy spolu s technickou podporou.
- **Forma implementace** může být cloudová, hybridní nebo ve formě on-premise. (SAP, 2023)

Tvrdíková (2008) vyzdvihuje stránku aplikačních modulů. Ne všechny firmy či instituce mají stejné informační potřeby. Aplikační moduly umožňují volbu mezi těmi, které podniky skutečně potřebují.

Vhodně zvolené ERP systémy by pak měly přinášet tyto funkcionality dle vyjádření společnosti SAP (2023):

- **Vyšší produktivita** – pokud dojde k zjednodušení a zautomatizování základních podnikových procesů, firmy budou moci odvádět více práce s méně prostředky,
- **Podrobnější statistiky** – dojde k eliminaci informačních bariér napříč celým podnikem a bude poskytnut jediný zdroj spolehlivých dat,
- **Rychlejší vytváření přehledů** – snadné sdílení výsledků, zlepšení výkonů v reálném čase,
- **Nížší riziko** – maximalizace transparentnosti a řízení podniku, snazší předvídaní a předcházení rizikům,
- **Jednodušší IT** – usnadnění práce se sdílenými databázemi,
- **Vyšší flexibilita** – možnost rychlé identifikace nových příležitostí a reakcí na ně.

Sodomka (2006) ve své publikaci uvádí dva základní požadavky na ERP systémy. Prvním z nich je schopnost realizovat měřitelné přínosy v oblasti nákladů vznikajících v důsledku neefektivního řízení firmy. Druhým požadavkem je schopnost dosahovat přínosů, které jsou spojeny s dostupností informací v reálném čase a efektivním řízením podnikových procesů.

Mejzlík (2006) se ve své publikaci shoduje s již zmíněnými body. Za podstatu ERP systémů označuje automatizaci podnikových procesů, sdílení datové základny, přístup k datům a funkcím v reálném čase, přístup k historickým záznamům a celostní systémové pojetí. Nasazením ERP pak dochází ke zvýšení kvality informací ať už z hlediska přesnosti, dostupnosti nebo včasnosti. Podnik zaznamenává vyšší efektivnost v systému

řízení, což umožňuje rychlejší reakce na změny ze strany trhu a zákazníků. Dochází k odhalení úzkých míst a skrytých rezerv a zvyšuje se účinnost kontrolního systému firmy. V obecném pojetí dochází k úspoře nákladů a zvýšení výkonnosti.

2.3.3 Trendy v oblasti ERP

Předpokládá se, že preference **cloudových ERP** se bude i nadále zintenzivňovat. Tento typ modulu je totiž prakticky přístupný odkudkoliv, a to mu poskytuje značnou výhodu. Systémy s **vertikálním členěním** umožňují firmám získat potřebné funkce bez případných problémů s integrací. Tato vertikálnost také výrazně popohání firemní flexibilitu. **O uživatelské personalizaci** můžeme v dnešní době slyšet téměř všude a ani u ERP systémů tomu nebude jinak. Zákazníci požadují systémy, které odpovídají jejich specifickým potřebám a zájmům, systémy vytvořené na míru jejich společnosti. (SAP, 2023)

Za dlouhodobý trend lze také označit rostoucí význam kvalitního zabezpečení. Bezpečnost informačního systému je neopomenutelnou součástí jeho koncepce a vývoje. Na zabezpečení informačního systému je nezbytné nahlížet komplexně, a to na všech jeho částech a rozhraních. (Tvrdíková, 2008)

2.4 Ekonomický software

Jak uvádí Till (n. d.), některé společnosti skutečně přerostou svůj software a musí se vydat cestou velkého ERP systému, který se stává nezbytnou podmínkou pro další růst firmy a nepostradatelným elementem v procesu zásadních změn v řízení společnosti. Je zde však značná část firem, která může i nadále úspěšně existovat a růst s nasazením méně komplexního ekonomického softwaru, který je další možnou volbou na trhu s podnikovými informačními systémy. Hlavní odlišností mezi těmito systémy je rozdílný dosah. Zatímco ERP systémy jsou softwarová řešení, která jsou navržena tak, aby byla schopna pokrýt všechny klíčové podnikové procesy prostřednictvím jednotlivých nasazených modulů, ekonomický software v obecném pojetí označuje softwarové aplikace používané pro automatizaci a řízení ekonomických operací v podnikání, jejich komplexnost je však značně omezená na jednotlivé oblasti. Ekonomické softwary jsou v porovnání s ERP systémy finančně nenáročné. Na druhé straně je však důležité brát v potaz, že zatímco ERP systém se přizpůsobuje uživateli, ekonomickému softwaru se přizpůsobuje uživatel.

2.5 Role informačních systémů v procesu digitalizace

Moderní společnost je stále více odkázána na využití informačních technologií. Komunikační technologie, tedy i informační systémy se stávají páteří podnikání v mnoha oborech. Tento proces je nevyhnutelný. Vývoj v oblasti informačních technologií nebere svého konce a stejně tak nabídka možností, která roste geometrickou řadou. Základem dnešní společnosti by tedy měla být schopnost pracovat s rozsáhlými objemy dat, umět z nich vyvozovat relevantní závěry a správně se rozhodovat. (Tvrdíková, 2008)

Dle Voříška (2003) je potřeba kvalitního informačního systému a informačních technologií vyvolána v první řadě charakterem současného hospodářského prostředí a významem informací v tomto prostředí.

O ERP systémech se začalo hovořit právě v závislosti s probíhajícím či plánovaným digitalizačním úsilím organizací. ERP systém je ideálním nástrojem pro řešení digitální transformace. V České republice však dochází k realizaci digitální transformace v izolovaných aktivitách bez komplexního řešení. Tento přístup může být pro podnikatelské subjekty hrozbou. Důvodem je pravděpodobná neschopnost konkurence vůči domácím a zahraničním podnikům, které se do digitálního procesu pustily komplexně. Organizace by měly svou digitální budoucnost efektivně plánovat, neboť všudypřítomnost pokročilých technologií vyžaduje vznik digitální strategie. (Kříž & Zajíc, 2019)

ERP systémy mají za úkol významně ovlivňovat výkonnost a strategii firmy prostřednictvím digitalizace co největšího počtu činností. Uživatelé jsou tak méně zapojováni do ručního zpracování dat. Podniky mají možnost provádět různorodé analýzy a minimalizovat možné chyby. Manažeři společností, které implementovaly ERP systémy, zaznamenali díky automatizaci procesů výrazné zvýšení výkonu firmy, efektivitu využití zdrojů a mnohem lepší kontrolu nad společností. Způsob ukládání a sdílení dat nabízí vyšší úroveň transparentnosti a lepší možnosti v hodnocení rizik. Prostřednictvím informačních systémů jako nositelů digitalizace tak lze dosáhnout odolného a úspěšného podnikání. Organizace, které investují do IT technologií, bývají agilnější, neboť si snadněji všimnou změn na trhu a jsou schopni rychle reagovat. Nabízí se také možnost zvýšení atraktivity v důsledku ekologicky udržitelnějších přístupů, kterým jsou informační systémy nakloněny. (Barna & Ionescu, 2023)

3 Informační systémy v účetnictví

Účetní informační systémy představují integrovaný soubor hardware a software, navržený tak, aby usnadňoval a optimalizoval procesy spojené s finančním řízením podniku. Hovoříme o jedné z klíčových složek v procesu rozhodování firem.

Tato kapitola se soustřeďuje na bližší charakteristiku účetních informačních systémů, jejich postupný vývoj a vnímaná specifika.

3.1 Historie informačních systémů v účetnictví

Prvopočátky účetnictví sahají hluboko do starověku. Již ve starých civilizacích bylo zapotřebí provádět základní evidence majetku a zhodnocovat výsledek hospodaření. První záznamy hospodářské činnosti pocházejí z Egyptské a Babylonské říše. Tyto záznamy byly prováděny na papyrových svitcích, které se bohužel z důvodu nízké odolnosti nedochovaly až do dnešních dob. Důležitým hybatelem u vzniku účetnictví bylo antické také Řecko a starověký Řím. Jejich soustavné záznamy byly vedeny na relativně vysoké úrovni organizovanosti na tehdejší dobu. (Kubíčková, 2016)

Po pádu Římské říše došlo v prvních století našeho letopočtu také k úpadku rozvoje účetnictví z důvodu poklesu všeobecné gramotnosti. Tento úpadek trval v Evropě celé tisíciletí. Potřeba soustavnějších a podrobnějších záznamů vznikla až společně s dalším rozvojem obchodu, který mimo jiné ve 12. a 13. století podnítl také vznik peněžnictví. Peníze se staly nástrojem k dosažení zisku a byly tak účelně ukládány mimo domovy jejich vlastníků. V reakci na tuto skutečnost bylo zapotřebí zpracovávat větší množství informací než doposud. V obecném pohledu lze tedy tento milník v rozvoji účetnictví charakterizovat jako reakci na rostoucí potřebu informací. (Kubíčková, 2016)

Přepisovací formy

Skutečnost, že tato forma vedení účetnictví byla založená na přepisování údajů z jedné vázané účetní knihy do druhé, dala vzniku nahodilým chybám, které ohrožovaly základní principy vnitřní integrity účetnictví. Šlo o časově velmi náročnou metodu. V rámci této metody se hovoří o staré italské formě, nové italské formě, německé formě, anglické formě a francouzské formě. Každá účetní forma byla charakteristická zejména tím, jaké používala účetní knihy. Tyto formy tedy tvoří jedinou vnitřně homogenní skupinu účetních forem. (Dvořáková, 2017)

Ve své nejrozvinutější podobě dospěly tyto přepisovací formy ke značné složitosti, která byla dána několikanásobným přepisováním a postupnou agregací v zásadě stejných údajů, což podnítilo vznik nových forem. (Mejzlík, 2006)

Tabelární deníky

Tato forma vedení účetnictví byla vhodná zejména pro malé účetní jednotky, které nepotřebovaly využívat velké množství účtů hlavní knihy. Tato forma umožňuje spojení informací obsažených v deníku i v hlavní knize do jedné účetní knihy prostřednictvím tabulkového uspořádání. (Dvořáková, 2017)

Propisovací formy

Za účelem zvýšení efektivnosti práce vznikl propisovací způsob vedení účetnictví. Účetní knihy přestaly být knihami vázanými a účetní zápisy jsou tak pořizovány na volné listy deníku a hlavní knihy zároveň. Nejprve tento průpis probíhal ručně, později již prostřednictvím účtovacích strojů. (Dvořáková, 2017)

Propisovací formy jsou tedy založené na velmi prosté úvaze. Zápisy do jednotlivých účetních knih se svým obsahem ani formou nijak zásadně neliší. (Mejzlík, 2006)

3.1.1 Výpočetní technika v účetnictví

Využití výpočetní techniky v účetnictví znamenalo obrovský skok pro vývoj účetních forem a technik. Tato metoda umožňuje zpracování velkého objemu dat v poměrně krátkém čase a značnou flexibilitu výstupní podoby účetních informací. Základním fenoménem této etapy je existence programu, díky kterému jsou operace prováděny automaticky počítačem. (Dvořáková, 2017)

Landa (2006) zmiňuje tyto výhody ve vedení účetnictví prostřednictvím výpočetní techniky:

- Odstranění rutinních prací (mohou vést k častým chybám),
- Rychlost a dostupnost,
- Možnost získání užitečných informací (podpora kvality řízení firmy).

Při výběru vhodného software vzniká uživatelům problém ohledně stanovení požadavků na daný systém. V současné době totiž není obtížné si vybrat ze značně široké nabídky programů od různých dodavatelů, otázkou se však stává, jak moc je daný software pro daný podnik odpovídající. (Landa, 2006)

Účetnictví se tedy vyvíjí tak, jak se vyvíjí společnost, peněžní vztahy, ekonomie, hospodářská politika a různorodá uskupení, ať už na národních či nadnárodních úrovních. Neopomenutelné je, že do účetnictví vstupují stále nové a nové komponenty, na které je třeba reagovat. Mění se zásady, kterým je nutné se přizpůsobit, uživatelé, kteří chtějí své informace a požadavky na výstupy tohoto systému. V tomto dlouhodobém časovém horizontu dochází ke změnám také v oblasti terminologie, účetních metod, principů účetních soustav a konkrétních postupů. Jedno však zůstává stejné. Na počátku všeho stály a stále stojí informace. Jejich množství současná globalizace a digitální revoluce dostává na enormní čísla. Tento vývoj přináší řadu inovativních nástrojů, které mění přístupy, jakým firmy vedou své účetnictví a spravují finanční záznamy. Informační systémy hrají zásadní roli ve vývoji účetnictví, adaptují se na nové požadavky a následují technologické trendy. (Březinová & Munzar, 2006)

3.2 Informace jako podstata účetnictví

Úkolem a samotnou podstatou účetnictví je poskytovat ekonomické informace uživatelům, aby následně mohli aplikovat ta správná rozhodnutí. Jde o informace, které jsou potřebné zejména pro optimální alokaci prostředků, kterými disponují. Aby došlo ke splnění úkolů, které jsou na účetnictví kladeny, je mimo jiné nutné určit, kdo jsou hlavní uživatelé účetních informací a jaké jsou jejich informační potřeby. (Munzar a kol., 1997)

V souvislosti s informacemi se lze bavit také o jejich kvalitativních charakteristikách. Březinová a Munzar (2006) zmiňují tyto charakteristiky z účetního hlediska:

- **Relevantnost** (informace mající schopnost ovlivnit ekonomické rozhodování uživatelů),
- **Spolehlivost** (skutečné zobrazení podstaty ekonomického jevu),
- **Srovnatelnost** (rozlišení a zhodnocení rozdílů vzniklých změnou podstaty, o které informace vypovídá),
- **Srozumitelnost** (uživatelé mají odpovídající znalosti pro posouzení dané informace),
- **Podstatnost** (vynechání této informace by mohlo ovlivnit ekonomické rozhodnutí uživatelů).

Jak již bylo zmíněno, každý uživatel má své informační potřeby, které chce uspokojit. Jednotliví uživatelé potřebují přístup informací v jiném čase, množství, struktuře či

podrobnosti. Účetnictví reflektuje požadavky jeho uživatelů a stává se tak variabilním. Nejde zde pouze o sběr a ukládání finančních údajů. Jde o systém, který transformuje tyto údaje na užitečné informace, které umožňují podnikatelům lépe pochopit finanční stav své firmy a provádět informovaná rozhodnutí. Tyto informace nejsou podstatné pouze pro interní rozhodování, ale také pro externí účely. V digitálním prostředí se role informací v účetnictví ještě zvýrazňuje. Informační systémy nejenom zpracovávají finanční data a přeměňují je na užitečné informace, pomáhají také udržovat zmiňované základní charakteristiky účetních informací a umožňují uživatelům pracovat s informacemi na základě jejich potřeb a rolí v organizaci. (Navrátil, 2012)

3.3 Charakteristiky účetních informačních systémů

Následné členění charakteristik účetních informačních systémů bylo zvoleno dle Mejzlíka (2006), který upozorňuje, že jedinou cestou, jak může účetní uživatel ovlivnit kvalitu vedení svého účetnictví, je výběr správného programu a jeho kvalitní implementace. Toto tvrzení zdůvodňuje přesunem dílčích postupů při jeho vedení z účetní jednotky na programové vybavení. Postup vedení účetnictví je tedy z podstatné části určen algoritmem programu a kvalitou nastavení jeho parametrů. Taktéž upozorňuje, že rozhodnutí o tom, jaký program je nejlepší, není zdaleka jednoznačný a odkazuje pro úspěšnou volbu na následně uvedená kritéria.

3.3.1 Obsahová kritéria

Schopnost programu plnit požadavky a funkce, které potřebujeme je bez pochyby základem vhodně zvoleného systému. Jako parametry pro naši volbu nám zde vstupují organizační struktury účetních jednotek nebo také velikost organizace. Je důležité si také uvědomit, že v drtivé většině není postačující informace o tom, zda danou funkcí program disponuje, či ne, ale jak kvalitně ji řeší. Dalším faktorem je **modulární konstrukce systému**. Pokud je systém konstruován modulárně, je možné ho budovat postupně a zakoupit pouze ty moduly, které jsou v daný okamžik nezbytné. Program by také měl být vybaven kvalitními funkcemi pro export a import dat ve standardně definovaných formátech. **Způsob integrace subsystémů** umožňuje předání dat zpracovaných jedním modulem do modulu navazujícího. Kvalita této funkce poskytuje integraci jednotlivých modulů a schopnost udržení obsahové vazby mezi datovými soubory. Mezi další

podstatná kritéria patří také **uživatelská nápověda a naplnění aktuálních legislativních požadavků**. (Mejzlík, 2006)

Systémy modulárního charakteru mají řadu výhod. Uživatelé mají možnost být detailně seznámeni s již implementovanými moduly a celý proces pak bývá o to snazší. Dodavatel bude znát lépe chod dané firmy a bude zde příležitost lépe vyhodnotit firemní požadavky. Toto rozprostření implementace snižuje celkové zatížení firmy pro daný okamžik, neboť firmy nejčastěji řeší finanční a časovou nákladnost procesu implementace. (Intemac, n. d.)

3.3.2 Obchodní kritéria

Z hlediska obchodních skutečností, lze brát v potaz dle Mejzlíka (2006) následující:

- **Licenční podmínky** (a dodatečné podmínky na licencování),
- **Instalace** (snadná a bezproblémová instalace může urychlit nasazení systému a minimalizovat přerušení provozu),
- **Zaškolení** (zvýšení efektivity uživatelů, snížení doby potřebné k přijetí nového systému),
- **Podpora uživatele** (zvýšení uživatelské spokojenosti a minimalizace výpadků v pracovním prostředí),
- **Upgrade** (schopnost růst a přizpůsobit se budoucím potřebám organizace),
- **Cena** (zachování finanční stability organizace, nákup systému v souladu s rozpočtem),
- **Pověst dodavatelské firmy** (informace o spolehlivosti, kvalitě a dlouhodobé podpoře systému).

3.3.3 Technická kritéria

V rámci sekce technických kritérií zmiňuje Mejzlík (2006) **ochranu a bezpečnost dat**. Toto kritérium označuje za velmi významné. Bezpečnost rozděluje z hlediska vnitřních vazeb a z hlediska neautorizovaného přístupu. Z pohledu významnosti dat se lze také bavit o parametru **zálohování dat**, který minimalizuje následky ztráty dat v případě nenadálých událostí. V rámci technických kritérií také zmiňuje důležitost **použité technologie, technického vybavení, podporu práce v počítačové síti** a v neposlední řadě **údržbu a celkovou správu systému**.

Doleček (2019) dodává, že datová bezpečnost je záležitostí, která se již dávno netýká pouze korporací a velkých firem. V současné době jde o faktor, který se dotýká téměř každého podnikatele. Důvodem je, že téměř každý při svém podnikání využívá informační technologie. Upozorňuje, že k výskytu krádeží a zneužití citlivých firemních informací dochází čím dál tím častěji a je zapotřebí na danou situaci patřičně reagovat.

Účetním informačním systémům tedy předcházela staletý vývoj účetních metod. Podstata účetnictví ale zůstala nezměněna. Poskytování ekonomických informací jeho uživatelům, kteří pak mohou dělat svá rozhodnutí, definuje účetnictví již od samého začátku. Účetní informační systémy zde uchopují roli koordinátora těchto informací, neboť v naší moderní informační společnosti bychom jen těžko mohli fungovat bez jejich pomoci. Jejich škála je široká. Hovořit můžeme o finančních modulech ERP systémů či o ekonomických softwarech pokrývajících jednotlivé oblasti podniku. Následné vyhodnocení charakteristik jednotlivých účetních systémů je klíčové pro kvalitní vedení daného účetnictví. Důležité je při výběru mít na paměti, že co může vyhovovat jiným, nemusí vyhovovat nám samým.

4 Výzkumné šetření

4.1 Cíle výzkumu

V neustálém technologickém pokroku čelí organizace všech odvětví nezbytnosti přizpůsobit se novým podmínkám a využít plynoucí potenciál. Jak uvádí tato práce, tento trend není výjimkou ani v oblasti účetnictví a informačních systémů, kde změny odehrávající se rychle vyžadují jistou míru adaptability a inovativní přístup.

Cílem tohoto výzkumu je zhodnocení adaptability účetních informačních systémů a jejich uživatelů vzhledem k probíhající digitalizaci. Záměrem je také blíže prozkoumat postoj dotazovaných k digitalizaci účetnictví obecně.

4.2 Metodologie výzkumu

Základním souborem se pro tento výzkum stává suma pracovníků působících na účetních pozicích či vykonávajících práci s tím úzce spojenou. Předpokladem jsou potřebné znalosti o způsobech vedení účetnictví v dané společnosti. Výzkum je směřován na zkoumání situace panující výhradně na území České republiky.

Výběrový soubor tohoto výzkumu bude tedy sestaven na základě kvótového výběru. Osloveni budou členové Komory certifikovaných účetních, která je tvořena z odborníků v účetní profesi.

Ke sběru dat dojde prostřednictvím dotazníku. Tento dotazník bude tvořen, jak otázkami uzavřenými, tak otázkami bez limitu volené odpovědi. Kompletní rozsah dotazníku se bude skládat ze 13 otázek. Respondenti se budou pohybovat po této škále v závislosti na jejich odpovědích.

Obsah dotazníku lze rozdělit do následujících částí:

- 1. část: podnikatelské subjekty výzkumu
- 2. část: využívané účetní informační systémy
- 3. část: stupeň digitalizace účetního procesu
- 4. část: vzdělávání v oblasti digitalizace účetnictví
- 5. část: účetní informační systémy z pohledu vybraných hledisek
- 6. část: přínosy a rizika digitalizace účetnictví

Tento výzkum by respondentům neměl zabrat více než 5 minut jejich času. Dotazníky kratšího časového rázu obvykle přitahují více pozornosti a dochází ke snížení pravděpodobnosti, že dojde k přerušení vyplňování ze strany respondenta, ať už z důvodu nedostatku času nebo ztráty motivace. Lze tedy očekávat vyšší návratnost.

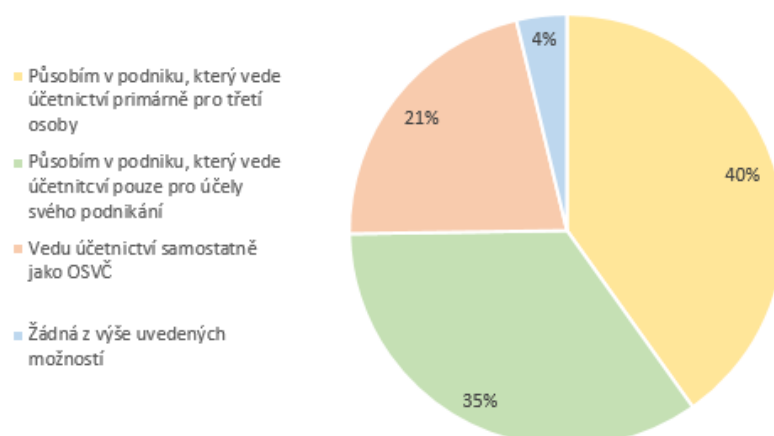
K tvorbě samotného dotazníku bude využita online platforma Google Forms, skrze kterou bude dotazník formou emailu zprostředkován potenciálním respondentům. Kompletní podoba dotazníku je k nahlédnutí v přílohách této práce. Získaná data budou dále zpracována v tabulkovém procesoru MS Excel.

Dotazníku se účastnilo celkem 107 respondentů, kteří poskytli své zkušenosti a názory pro dané téma a tvoří tak výzkumný vzorek.

4.3 Podnikatelské subjekty výzkumu

První otázka měla za cíl kategorizovat respondenty do třech klíčových oblastí z hlediska jejich působnosti. Převažující skupinu tvoří respondenti vedoucí účetnictví primárně pro třetí osoby v rámci podnikového prostředí. Druhou skupinu tvoří respondenti působící v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání. Poslední skupinou relevantní pro tento výzkum jsou respondenti, kteří vedou účetnictví samostatně jako OSVČ. V případě, že respondenti nezvolili jednu z výše uvedených skupin, dotazník se automaticky ukončil a jejich odpovědi tak nejsou dále zahrnuty.

Obrázek 5: Oblast působení

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 1: Oblast působení

Působím v podniku, který vede účetnictví primárně pro třetí osoby	43	40 %
Působím v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání	37	35 %
Vedu účetnictví samostatně jako OSVČ	23	21 %
Žádná z výše uvedených možností	4	4 %
Suma respondentů	107	100 %

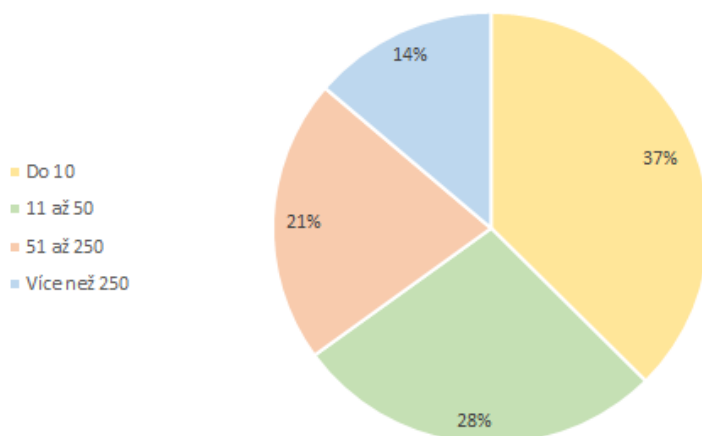
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Jak znázorňuje graf na obrázku 5, převažující skupinou tohoto výzkumu jsou osoby působící v podnicích, které vedou účetnictví primárně pro třetí osoby. Tato skupina tvoří 40 % vzorku. Dalších 35 % je tvořeno osobami, které také působí v organizaci, ale vedou účetnictví pouze pro účely svého podnikání. Poslední relevantní skupinou tohoto výzkumu jsou respondenti vedoucí účetnictví samostatně jako OSVČ. 4 respondenti pak uvedli, že nespádají do žádné z výše uvedených skupin. Dotazník se jim v tomto případě automaticky ukončil. Z toho důvodu nebudou jejich odpovědi dále zahrnuty. Znázorněný graf číselně doplňuje tabulka 1.

Následující doplňující otázka byla směřována pouze k účetním pracovníkům působícím v podnikovém prostředí (75 % vzorku). Cílem bylo blíže charakterizovat povahu podniků, a to z hlediska velikosti určené počtem zaměstnanců. Jednotlivé odpovědi, ze kterých respondenti volili, byly sestavené na základě následujícího členění podniků:

- Podnik s méně než 10 zaměstnanci
- Podnik s méně než 50 zaměstnanci
- Podnik s méně než 250 zaměstnanci
- Podnik s více než 250 zaměstnanci

Obrázek 6: Velikost podniku dle počtu zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 2: Velikost podniku dle počtu zaměstnanců

Do 10	30	37 %
11 až 50	22	28 %
51 až 250	17	21 %
Více než 250	11	14 %
Suma odpovědí	80	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Obrázek 6 znázorňuje zastoupení podniků zmíněných skupin prostřednictvím koláčového grafu. Absolutní číselné údaje pak mimo jiné poskytuje tabulka 2. Převažující jsou zde mikro podniky se svou 30% účastí a v těsném závěsu pak podniky malé (28 %). Nejmenší zastoupení je zde v podobě velký podniků, čítajících více než 250 zaměstnanců. Osob pracujících ve středně velkých podnicích, které se zúčastnili dotazníkového šetření, je 17.

Z charakteristik působnosti jednotlivých účastníků lze vyvodit rozmanitost profesních sfér a s tím spojených zkušeností. Tato rozmanitost je klíčovým faktorem pro spolehlivost výsledků prováděného šetření a napomáhá eliminovat možné zkreslení.

4.4 Výsledky výzkumu

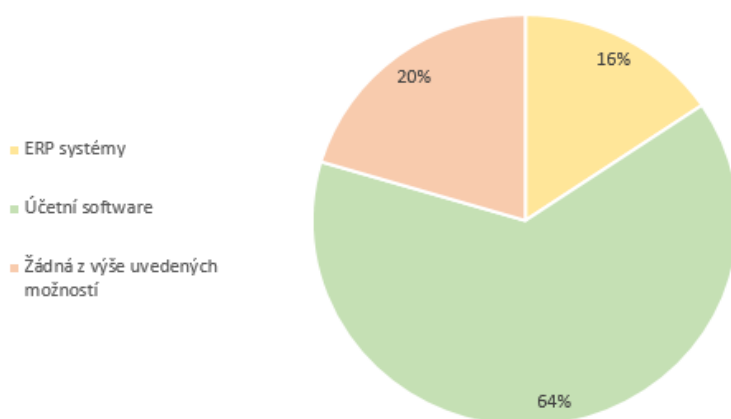
Tato podkapitola se zaměřuje na prezentaci získaných dat. Dojde k poskytnutí podrobného přehledu včetně grafického znázornění.

Výsledky výzkumu jsou zde uvedeny v takovém pořadí, které bylo zvoleno i pro samotné dotazování respondentů.

4.4.1 Využívané účetní informační systémy

V této otázce respondenti volili, s jakými účetními informačními systémy pracují. Možnosti se neskládaly z konkrétních softwarových produktů, ale z obecných povah užívaných účetních informačních systémů. Dotazovaní tedy vybírali mezi účetním softwarem jako takovým a ERP systémem. Pro snazší rozhodování respondentů byly v dotazníku uvedeny také konkrétní příklady informačních systémů pro danou kategorii. Z účetních softwarů zde byl uveden systém Pohoda, HELIOS red, Money S3 a ABRA Flexi Bee. ERP systémy zde reprezentoval systém SAP S/4 HANA a Microsoft Dynamics 365.

Obrázek 7: Využívané účetní informační systémy

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 3: Využívané účetní informační systémy

ERP systémy	16	16 %
Účetní software	66	64 %
Žádná z výše uvedených možností	21	20 %
Suma odpovědí	103	100 %

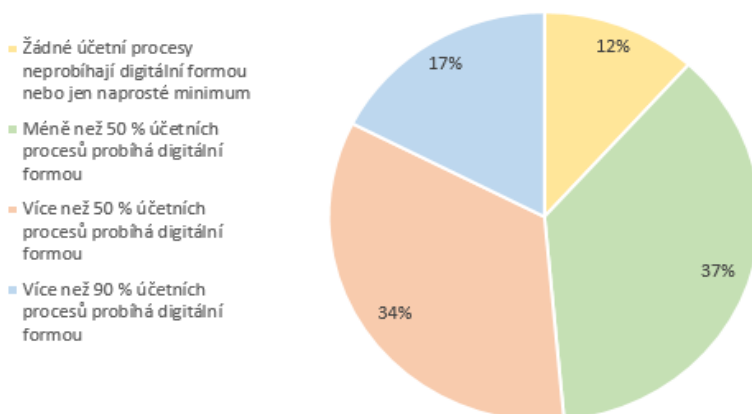
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

66 z nich uvedlo, že využívají účetní software. Pouze 16 % respondentů pracuje s ERP systémem a 20 % dotazovaných zvolilo odpověď „žádná z výše uvedených možností“. Relativní četnost zachycuje obrázek 7. Graf doplňuje o absolutní četnosti tabulka 3.

4.4.2 Stupeň digitalizace účetního procesu

Následující otázka zkoumá, do jaké hloubky je u dotazovaných zakořeněna digitalizace a digitální technologie při vedení účetnictví. Respondenti měli na výběr ze čtyř možností, které digitalizaci účetnictví zachycovali v procentní míře účetních procesů prováděných digitálně. Přesnou formulaci možných odpovědí lze vidět na obrázku 8 a v tabulce 4.

Obrázek 8: Digitalizace účetního procesu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 4: Digitalizace účetního procesu

Žádné účetní procesy neprobíhají digitální formou nebo jen naprosté minimum	12	12 %
Méně než 50 % účetních procesů probíhá digitální formou	38	37 %
Více než 50 % účetních procesů probíhá digitální formou	35	34 %
Více než 90 % účetních procesů probíhá digitální formou	18	17 %
Suma odpovědí	103	100 %

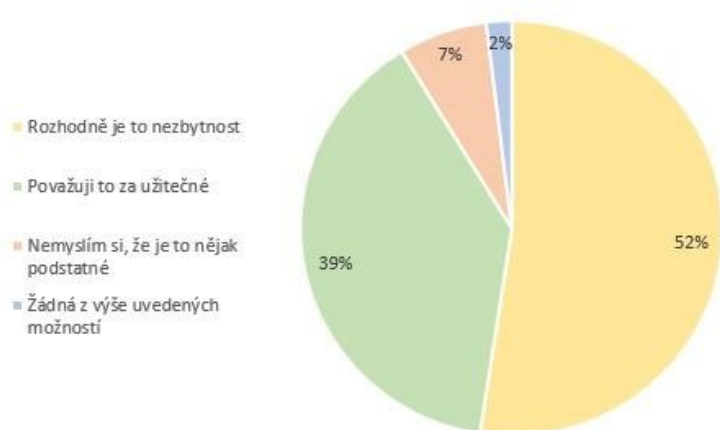
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Pouze 12 % respondentů uvedlo, že jejich účetní procesy neprobíhají digitální formou, nebo jich takto probíhá naprosté minimum. Naopak 17 % respondentů pracuje v digitální formě z více jak 90 %. Téměř shodné četnosti mají možnosti pohybující se v tomto rozmezí. 38 dotazovaných zvolilo možnost, že méně jak 50 % účetních procesů probíhá digitální formou a zbývajících 35 respondentů uvedlo, že jde o více než 50 % těchto procesů.

4.4.3 Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví

Dále se dotazník zaměřuje na postoj účetních pracovníků ke vzdělávání v oblasti digitalizace účetnictví. Záměrem je zjistit, jak je vnímána potřeba a hodnota vzdělávání v této konkrétní oblasti.

Obrázek 9: Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 5: Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví

Rozhodně je to nezbytnost	54	52 %
Považují to za užitečné	40	39 %
Nemyslím si, že je to nějak podstatné	7	7 %
Žádná z výše uvedených možností	2	2 %
Suma odpovědí	103	100 %

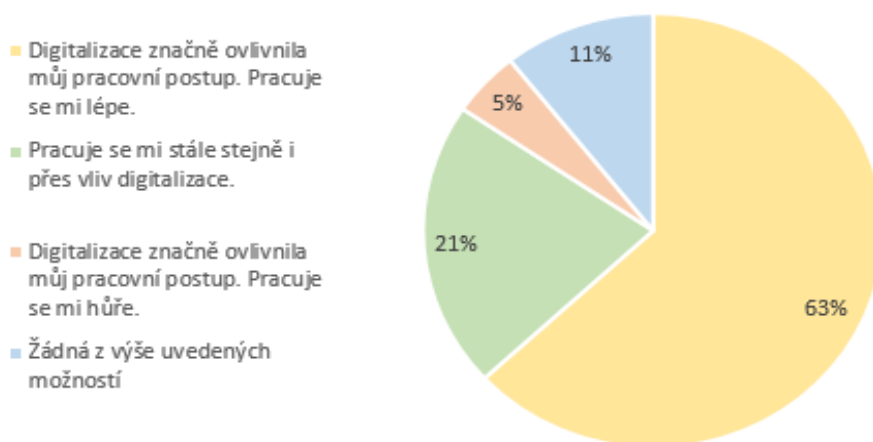
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Největší podíl respondentů považuje vzdělávání v této oblasti za nezbytnost (52 %). 39 % dotazovaných odpovědělo, že je to přinejmenším užitečné a za nepodstatný faktor to označuje 7 % účastníků na dotazníku.

4.4.4 Vliv digitalizace na pracovní postup

Záměrem této otázky je zjistit, jak digitalizace ovlivnila pracovní postup respondentů a jaký má tento vliv charakter. Zároveň je možné na základě odpovědí odhadnout, jak lidé vnímají samotný dopad digitalizace na svou pracovní efektivitu a pohodlí.

Obrázek 10: Vliv digitalizace na pracovní postup

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 6: Vliv digitalizace na pracovní postup

Digitalizace značně ovlivnila můj pracovní postup. Pracuje se mi lépe.	65	63 %
Pracuje se mi stále stejně i přes vliv digitalizace.	22	21 %
Digitalizace značně ovlivnila můj pracovní postup. Pracuje se mi hůře.	5	5 %
Žádná z výše uvedených možností	11	11 %
Suma odpovědí	103	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

65 respondentů (představující 63 % vzorku) uvedlo, že digitalizace značně ovlivnila jejich pracovní postup a to kladným směrem. Negativní vliv má tento proces na 5 % dotazovaných. Naopak 22 respondentů nepocítuje žádný vliv digitalizace na jejich pracovní postupy.

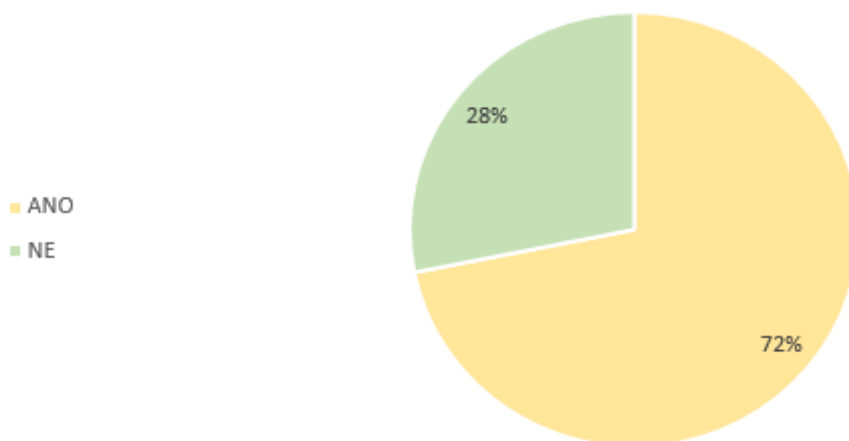
4.4.5 Účetní informační systémy z pohledu vybraných hledisek

Tato část dotazníku se skládala z otázek týkajících se účetních informačních systémů v souvislosti s technickými problémy, jejich bezpečností a úrovní technické podpory. V případě, že respondenti uvedli, že mají zkušenost s technickými problémy nebo hrozbami z důvodu nedostatečné bezpečnosti těchto systémů, došlo k vygenerování doplňkové otázky s volnou odpovědí na četnost těchto situací.

Technické problémy

V otázce technických problémů s účetními informačními systémy byly respondentům poskytnuty dvě odpovědi, z nichž každá reflektovala jejich zkušenost s těmito situacemi.

Obrázek 11: Technické problémy

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 7: Technické problémy

ANO	74	72 %
NE	29	28 %
Suma odpovědí	103	100 %

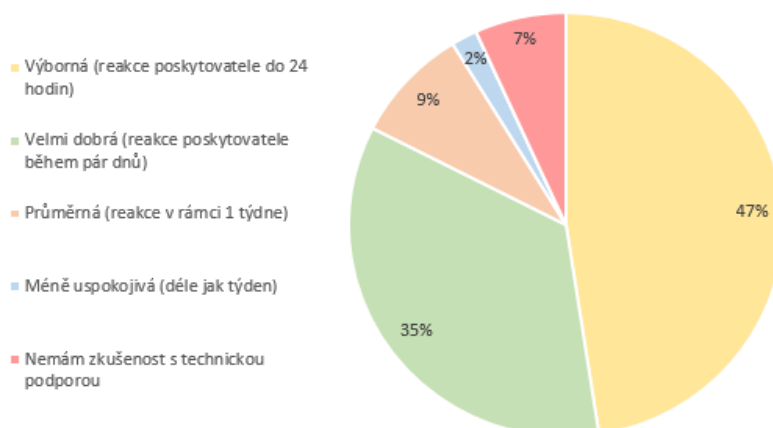
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Jak uvádí tabulka 7, zkušenost s technickými problémy má 74 dotazovaných, kteří tvoří 72 % vzorku. Naopak 28 % respondentů uvedlo, že se s technickými problémy v oblasti účetních informačních systémů neseťkali. Situaci znázorňuje koláčový graf na obrázku 11. Pokud se respondenti s těmito potížemi setkali, jejich četnost byla značně různorodá a pohybovala se v rozmezí denní báze až výjimečné situace.

Technická podpora

V problematice úrovně technické podpory ze strany poskytovatelů respondenti vybírali z 6 možností. Konkrétní znění těchto možností uvádí tabulka 8. Grafické znázornění poskytuje obrázek 12.

Obrázek 12: Technická podpora

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 8: Technická podpora

Výborná (reakce poskytovatele do 24 hodin)	49	47 %
Velmi dobrá (reakce poskytovatele během pár dnů)	36	35 %
Průměrná (reakce v rámci 1 týdne)	9	9 %
Méně uspokojivá (déle jak týden)	2	2 %
Nepřijatelná (technická podpora téměř nefunguje nebo vůbec neexistuje)	0	0 %
Nemám zkušenost s technickou podporou	7	7 %
Suma odpovědí	103	100 %

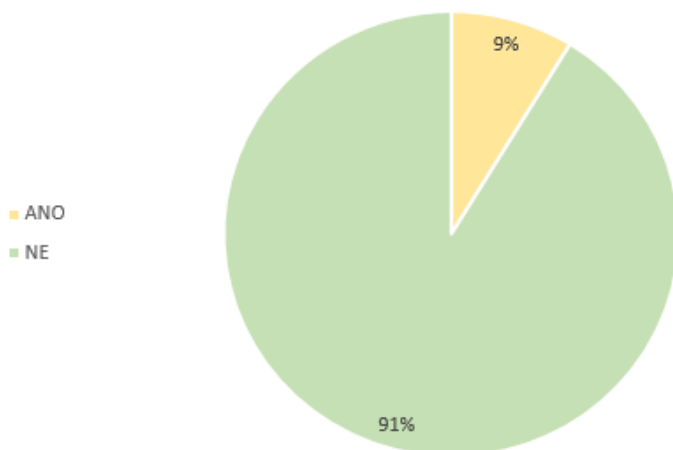
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Výsledky dotazníku uvádí, že 47 % respondentů označilo reakci poskytovatele technické podpory za výbornou, což znamená, že reakce byla poskytnuta do 24 hodin. Další významná část respondentů (35 %) ohodnotilo reakci jako velmi dobrou, neboť poskytovatel reagoval v rámci několika málo dnů. Průměrnou reakci uvedlo 9 % dotazovaných. Reakce poskytovatele trvala kolem 1 týdne. S méně uspokojivou úrovní technické podpory mají zkušenost 2 respondenti. 7 % respondentů zkušenost s technickou podporou nemá. Zajímavým zjištěním je, že žádný z účastníků dotazníku nezvolil odpověď nepřijatelné technické podpory.

Bezpečnost

Tato otázka se věnovala problematice kybernetické bezpečnosti. Respondenti opět volili, zda s problémy v této oblasti, jako je například ztráta, znepřístupnění či krádež dat, mají zkušenost či ne.

Obrázek 13: Problémy s bezpečností

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 9: Problémy s bezpečností

ANO	9	9 %
NE	94	91 %
Suma odpovědí	103	100 %

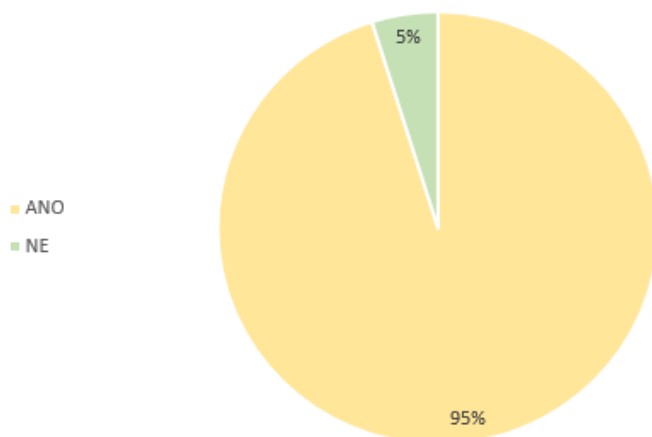
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

V otázce bezpečnostních problémů a kybernetických hrozeb zde panuje převaha nezkušenosti s těmito situacemi (91 %), jak znázorňuje obrázek 13. Jak uvádí tabulka 9, ze 103 dotazovaných má tuto zkušenost pouze 9 respondentů. Pokud se respondenti s těmito potížemi setkali, jejich četnost byla značně různorodá.

4.4.6 Perspektiva digitalizace účetnictví

Poslední oblast dotazníkového šetření se věnovala perspektivě účetních pracovníků v oblasti digitalizace účetnictví obecně. Respondenti byli dotazováni na to, zda považují digitalizaci účetnictví za důležitou a následně byli vyzváni k uvedení přínosů a rizik, které s tímto procesem spojují.

Obrázek 14: Perspektiva digitalizace účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Tabulka 10: Perspektiva digitalizace účetnictví

ANO	98	95 %
NE	5	5 %
Suma odpovědí	103	0%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Jak znázorňuje graf na obrázku 14, většina vzorku (95 %) považuje digitální transformaci účetnictví za důležitý proces. Pouze 5 respondentů má názor opačný, jak uvádí tabulka 10.

Následující body uvádí přínosy a rizika, které respondenti uvedli v otázce s volnou odpovědí. Podtrženy jsou vždy 3 nejčtenější odpovědi pro danou kategorii.

Přínosy

- Rychlejší práce,
- Propojenost systému,
- Menší chybovost,
- Přehlednost systému,
- Dostupnost dokumentů,
- Snadná správa systému a manipulace s daty,
- Lepší přizpůsobivost,
- Absence rutin,
- Možnost pohodlnější delegace práce,

- Větší kapacita pro zpracování dat,
- Vyšší konkurenceschopnost,
- Úspora nákladů,
- Snadnější kontrola dat.

Rizika

- Ztráta dat,
- Zneužití dat,
- Technické potíže,
- Přehnaná očekávání od těchto systémů,
- Značná závislost na internetovém připojení, jednotlivých programech a aplikacích,
- Zvýšené nároky na kontrolní činnost,
- Podmínky licence systému,
- Domněnky klientů o dostupnosti účetního pracovníka 24/7 vzhledem k propojenosti systému.

4.5 Závěry výzkumu

Nejvíce respondentů uvedlo, že pracují v podniku, který vede účetnictví primárně pro třetí osoby. Zabývají se tedy poskytováním účetních služeb pro jiné subjekty, které nevedou své účetnictví sami. 35 % respondentů působí v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého vlastního podnikání, tedy pouze z důvodu interních potřeb, a nikoliv pro externí klienty. Dotazníkové šetření se zúčastnili také osoby samostatně výdělečně činné, jež si své účetnictví vedou samostatně. Tito respondenti tvoří 21 % vzorku.

V analýze charakteristik jednotlivých respondentů lze tedy jednoznačně identifikovat rozmanitost jejich působnosti. Zjištěné výsledky poukazují na značně široké spektrum možností v oblasti účetnictví a podnikání, a to z důvodu existence rozličných potřeb a očekávání.

Doplňující analýza velikosti podniků (dle počtu zaměstnanců) poskytuje bližší specifika ohledně působnosti respondentů v podnikovém prostředí. 37% podíl náleží dotazovaným, kteří pracují v mikro podnicích. Tato skupina zahrnuje převážně firmy, které mají

tendenci účetní služby spíše outsourcovat, 28 % respondentů vykonává účetní práce ve středně velkých podnicích, kde lze již pracovat s předpokladem existence vlastního účetního oddělení. Větší podniky s počtem zaměstnanců od 51 do 250 (21 %) a více než 250 (14 %) zastupují menšinovou část vzorku. U těchto firem lze očekávat vyšší tendence pro rozsáhlé účetní týmy.

V otázce využívaných účetních informačních systémů jasně dominují účetní softwary. Tato skutečnost může být způsobena současnou enormní nabídkou účetních systémů na trhu, která dokáže splnit potřeby a požadavky většiny podniků. I přesto, že pouze 16% podíl náleží ERP systémům, jejich existence je bezpochyby stále významná. Jak bylo uvedeno v teoretické části této práce, nasazování ERP systémů je klíčové zejména pro velké podniky, které zastupuje značně menšinová část respondentů, a z toho důvodu zde ERP systémy pravděpodobně evidují menší zastoupení. 20 % respondentů uvádí, že nepoužívají žádný z uvedených typů softwaru. Hovoříme zde o jedné pětině respondentů a lze tak konstatovat, že digitální účetní softwary a ERP systémy se stávají základem pro vedení současného účetnictví a jejich vývoj toto odvětví značně ovlivňuje. Dále lze odhadovat od těchto respondentů využívání jednotlivých účetních nástrojů bez potřeby uceleného systému či softwaru, případně minimální digitalizaci v jejich pracovních aktivitách.

Pouze 17 % respondentů uvádí, že více než 90 % jejich účetních procesů probíhá digitální formou, jak lze vidět v tabulce 4. **To naznačuje, že i když je digitalizace účetnictví rozšířená, je zde stále prostor pro budoucí růst formou zavádění nových technologií pro zefektivnění práce a zjednodušení celého procesu.** Přes 70 % respondentů uvedlo, že účetních procesů probíhajících digitálně je kolem 50 %. Tato skutečnost poukazuje na fakt, že digitalizace se v jisté míře stává běžnou součástí téměř každého účetního prostředí a dostává se jí širokého přijetí. Zajímavé je, že je zde 12 respondentů, kteří uvedli, že žádné účetní procesy neprobíhají digitální formou nebo jen jejich naprosté minimum. Lze zde polemizovat nad mírou podpory či motivace k zavedení digitálních technologií do svého účetního procesu nebo nad perspektivou jednotlivých pracovníků k digitalizaci obecně.

Je nutné tedy brát v potaz, že digitalizace má své úrovně a zdaleka neproniká do všech podnikových oblastí stejným tempem, jak je znázorněno na obrázku 1 v první kapitole této práce, avšak čím dál tím více, si získává svůj prostor také v účetnické oblasti ekonomiky.

Na základě uváděného výzkumu je více než patrné, že vzdělávání v oblasti digitálního účetnictví je vnímáno více než pozitivně a jde o důležitou součást současných účetních operací. Více než 50 % považuje vzdělávání v této oblasti za nezbytnost. Toto zjištění naznačuje, že účetní pracovníci jsou si vědomi významu této problematiky a potřeby získávání nových znalostí a dovedností v digitálním světě. Tato skupina respondentů pravděpodobně vnímá digitalizaci jako klíčový zdroj a směr ve zdokonalování se ve své práci. Stále vysoký podíl respondentů (39 %) vidí toto vzdělávání jako užitečné, ale nepovažují ho za naprostou nezbytnost. Tito respondenti jsou si pravděpodobně vědomi možných výhod, které by jim toto vzdělání mohlo přinést, ale nebudou v takové míře přesvědčeni o jeho naléhavosti. Naopak 7 % respondentů nepovažuje vzdělávání se s digitálními technologiemi za nijak podstatné. Jejich znalosti a dovednosti mohou být pro výkon práce dostačující a nemusejí tak mít motivaci do zavádění nových technologií nebo jejich vliv neuznávají.

Vzdělávání v oblasti digitalizace účetnictví tedy narůstá na své důležitosti až nezbytnosti, jak bylo zjištěno a je v naprosté většině považováno za důležitý faktor pro tuto profesi.

Kladný postoj ke vzdělávání již avizuje na výsledky v oblasti vlivu digitalizace na pracovní postupy účetních pracovníků. 63 % dotazovaných uvedlo, že se jim díky digitalizaci pracuje lépe. Tato většina pozitivně vnímá s tím spojené přínosy, jako je snadnější přístup k informacím, automatizace opakujících se úkolů a komplexní zvýšení pracovní efektivity. Stabilní pracovní postup eviduje 21 % dotazovaných. Uvedli, že se jim pracuje stále stejně i přes aktuální digitální vlivy. Tato skupina respondentů buď nepocítuje významné změny ve svém pracovním postupu po zavedení digitálních technologií, nebo může být schopna efektivně využívat tradičních metod i v digitálním prostředí. Stále podstatná míra respondentů (11 %) má ne úplně jasný postoj k této otázce. Důvodem může být například nedostatek zkušenosti s digitálními technologiemi nebo nejistota ohledně změn ve svém pracovním prostředí. 5 respondentů uvádí, že se jim s vlivem digitalizace pracuje hůře. Tato menšina mohla zažít některé z negativních aspektů této transformace jako například nedostatečné školení či chybná implementace.

Z výsledků také vyplývá, že většina dotazovaných má zkušenost s technickými problémy. **Toto zjištění naznačuje, že technické problémy jsou běžnou výzvou, které účetní pracovníci čelí při práci s těmito systémy.** I přesto, že nejde o univerzální problém,

neboť téměř 30 % dotazovaných tuto zkušenost nemá, je třeba počítat s faktem, že ani technika není neomylná a stále je zapotřebí značný zásah lidského faktoru.

Hodnocení technické podpory vychází velmi pozitivně. Skvělým zjištěním je, že nikdo z dotazovaných nemá zkušenost s poskytovatelem, který by měl technickou podporu nefungující, nebo by vůbec neexistovala. Zjištěná data naznačují, že převažující podíl dotazovaných je spokojen s poskytovanou technickou podporou a lze tak konstatovat, že dodavatelské firmy si uvědomují podstatnost spolupráce s jejich klienty i v období po nasazení zvolených systémů vzhledem k jejich úspěšné působnosti na trhu.

Data také naznačují, že většina účetních pracovníků, kteří reagovali na dotazník, neměla osobní zkušenost s bezpečnostními incidenty nebo kybernetickými útoky. Toto zjištění může být pro organizace povzbudivé z hlediska nízké četnosti těchto situací, avšak je stále důležité věnovat potřebnou pozornost prevenci a odpovídajícím opatřením pro ochranu citlivých dat a informací. I přesto, že většina respondentů neměla vlastní zkušenost s bezpečnostními problémy, je stěžejní, aby byly organizace nadále proaktivní a vytvářeli taková bezpečnostní prostředí, která zajistí bezpečnost účetních informačních systémů.

V oblasti důležitosti digitalizace účetnictví jako takové se vyskytovalo pouze malé procento těch, kteří ji nepovažují za důležitou (5 %). **Z toho tedy vyplývá, že většina dotazovaných považuje tento proces za neopomenutelnou součást účetnické praxe a lze očekávat její další rozvoj i do budoucna.** Vyzvání k uvedení přínosů a rizik spojených s touto transformací přineslo širokou škálu odpovědí. Největší pozornosti se dostalo přínosu v podobě rychlejší práce, propojenosti systému a menší chybovosti. V problematice propojenosti systému zde však vzniká možné riziko a negativum v podobě domněnek klientů, že jejich účetní pracovníci mohou být dostupní v jakýkoliv čas, vzhledem k jednoduchému spojení. Menší chybovost lze přikládat automatizaci a lepšímu monitorování dat. Z hlediska rychlejší práce uvedl jeden z respondentů, že současná automatizace umožnila dříve několika hodinové procesy provést v rámci pár minut. Tuto skutečnost jenom podporuje výše uvedená absence rutinních úloh a větší prostor pro delegaci práce na jiné pracovníky.

V otázce konkurenceschopnosti zde vystupuje lepší přizpůsobivost podniků, jejich narůstající flexibilita a zvyšující se kapacita na zpracovávaná data. Úspora nákladů celý proces jenom podporuje.

Protichůdných odpovědí se dostalo v problematice kontroly dat. Většina respondentů považuje kontrolu dat za snadnější vzhledem k užívání informačních systémů a nových technologií. Jsou zde ale také účetní pracovníci, kteří kontrolu dat zařadili do jednoznačného rizika a to z důvodu zvýšených nároků na celou kontrolní činnost. Nelze tedy jednoznačně rozhodnout bez většího kontextu, kam zmíněná kontrolní činnost skutečně spadá. Jako další přínosy, které si zaslouží svou pozornost, můžeme uvést zvýšenou přehlednost systému a dostupnost dokumentů, které také podporují správu účetnictví a celkové zpracování dat.

V otázce rizik nebyly odpovědi tak široké jako u přínosů, ale i přesto respondenti identifikovali různé možné negativní vlivy. Jak již avizovala teoretická část této práce, kybernetická bezpečnost je v dnešní době velké téma a výsledky dotazníku jenom potvrzují, že i v účetnické profesi tomu není jinak. Největší obavy mají respondenti z možné ztráty dat nebo z jejich zneužití. Obavy se týkají také technických problémů se kterými má zkušenost dle výzkumu 72 % dotazovaných. Za zmínky také stojí značná závislost na internetovém připojení a někdy až přehnaná očekávání od schopností těchto systémů. V případě neopatrnosti při výběru softwaru, se rizikem mohou stát také podmínky licence daného systému.

Celkově tyto výsledky naznačují, že účetní pracovníci vnímají digitalizaci účetnictví jako důležitý a prospěšný proces, který přináší řadu přínosů, ale zároveň si jsou vědomi i potencionálních rizik spojených s touto transformací. Pro společnosti je klíčové tyto přínosy využít a současně proaktivně minimalizovat možná rizika digitalizace.

Závěr

Stejně jako si člověk hledá znovu své místo ve společnosti informací, své místo zde také zaujímají informační systémy. Každým dnem dochází k obrovskému nárůstu objemu dat, které je potřeba zpracovávat.

Jednou z klíčových oblastí ekonomiky, která prochází významnou transformací, je účetnictví. Digitalizace účetnictví a s tím ruku v ruce spojené moderní účetní informační systémy se stávají velkým tématem současné ekonomické společnosti. Tradiční papírové a ručně prováděné procesy, které byly v minulosti pilířem účetních operací, postupně ustupují moderním digitálním řešením a stávají se neefektivními. A tak s podobnou dynamikou, jakou se rozvíjí samotné účetnictví, dochází k vývoji účetních informačních systémů, které neustále reagují na nové potřeby a požadavky digitálního prostředí.

První tři části této práce se zaměřují na teoretické vymezení tématu. Představují podrobněji digitalizaci podnikatelského prostředí spolu se vznikajícími přínosy a riziky. Zasazují zde roli a význam informačních systémů v obecném pojetí. Charakterizují situaci v oblasti digitalizace účetnictví a účetních informačních systémů. Tyto kapitoly jsou zpracovány formou literární rešerše a doplněny o některé syntézy vytvořené na základě získaných poznatků. Poslední část, část čtvrtá se věnuje výzkumu v této oblasti. Výzkum je proveden formou dotazníkového šetření. V rámci čtvrté kapitoly dochází k interpretaci vzniklých výsledků a uvedení plynoucích závěrů včetně sumarizace získaných poznatků.

Dotazníkové šetření poskytlo podstatné poznatky o perspektivách a zkušenostech účetních pracovníků v jejich zaměstnání. Z výsledků vyplývá, že většina dotazovaných považuje digitalizaci za důležitý proces a jsou si vědomi možných přínosů a rizik. Potenciál pro další digitální rozvoj účetnictví je rozhodně obrovský. Jde o zásadní trend, který má značný vliv na účetní praxi a podnikovou efektivitu. Účetní informační systémy zde zaujímají významné postavení. S růstem důležitosti těchto technologií je však stěžejní zachovat pozornost k bezpečnosti dat a ochraně citlivých informací.

Seznam použité literatury

- Barna, L. E. L. & Ionescu, B. S. (2023). *ERP Systems as a Part of Business Digitalization Systems as a Part of Business Digitalization*. Sciendo.
- Bártová, L. (2021). *Jak pokročila digitalizace v českých strojírenských firmách?* Metro. https://www.metro.cz/protext/vyzkum-jak-pokrocila-digitalizace-v-ceskych-strojirenskych-firmach.A210809_111200_metro-protext_wei
- Basl, J., & Blažiček, R. (2012). *Podnikové informační systémy: Podnik v informační společnosti*. Grada Publishing.
- Bednář, V. (2022). *Zavádění informačních systémů a motivace personálu*. BusinessINFO. <https://www.businessinfo.cz/clanky/zavadeni-informacnich-systemu-a-motivace-personalu/>
- Bruckner, T., Buchalcevořová, A., Chlapek, D., Řepa, V., Stanovská, I., & Voříšek, J. (2012). *Tvorba informačních systémů: Principy, metodiky, architektury*. Grada Publishing.
- Březinová, H. & Munzar, V. (2006) *Účetnictví I*. Institut Svazu účetních, a. s.
- Bystronic (2022). *Digitalizace vs. Digitální transformace. Znáte rozdíly?* <https://www.bystronic.com/cze/cs/news/digitalizace-vs-digitalni-transformace-znate-rozdily>
- Doleček, M. (2019). *Bezpečnost informačních technologií ve firmě ve vztahu k zaměstnancům*. BusinessINFO. <https://www.businessinfo.cz/navody/bezpecnost-informacnich-technologii-ve-firme-ve-vztahu-k-zamestnancum-ppbi/3/>
- Dvořáková, D. (2017). *Základy účetnictví*. Wolters Kluwer.
- Erpandmore (2010). *ERP History*. <https://www.erpandmore.com/erp-reference/erp-history/>
- Hosák, L. (2017). *Co je to digitalizace*. Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, 27(1). <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20170107>
- Intemac (n. d.). *Mýty o ERP systémech: proč se nebat této digitalizace a co vám přinese*. <https://www.intemac.cz/blog/myty-o-erp-systemech-proc-se-nebat-teto-digitalizace-a-co-vam-prinese/>
- Koďousková, B. (2021a). *Co je digitální transformace a digitalizace firem?* Rascasone. <https://www.rascasone.com/cs/blog/co-je-digitalizace-firem>
- Koďousková, B. (2021b). *Informační systémy v kostce: ERP, CRM, implementace*. Rascasone. <https://www.rascasone.com/cs/blog/informacni-systemy-erp-crm-implementace>
- Kovalevska, N., Nesterenko, I., Lutsenko, O., Nesterenko, O., & Hlushach, Y. (2022). *Problems of accounting digitalization in conditions of business processes digitalization*. Amazonia Investiga, 11(56), 132-141. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.14>
- Kříž, L. & Zajíc, D. (2019). *Podnikové informační systémy ERP v době digitální transformace*. Hospodářské noviny. <https://hn.cz/c1-66687380-podnikove-informacni-systemy-erp-v-dobe-digitalni-transformace>

- Kubičková, D. (2016). *Základy účetnictví*. EUPRESS.
- Landa, M. (2006). *Účetnictví podniku*. EUROLEX BOHEMIA a. s.
- Mejzlík, L. (2006). *Účetní informační systémy. Využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. Oeconomica.
- Menšíková, K. (2023). *5 největších výzev implementace podnikových systémů*. Seyfor. <https://www.seyfor.com/cs-cz/5-nejvetsich-vyzev-implementace-podnikovych-systemu>
- Moláček, P. & Konečný, D. (2019). *Jsou malé a střední firmy připravaveny na rizika digitalizace?* Opojištění.cz. <https://www.opojisteni.cz/technologie/kyberneticka-rizika/glosa-jsou-male-a-stredni-firmy-pripraveny-na-rizika-digitalizace/c:17460/>
- Molnár, Z. (2010). *Manažerské informační systémy*. Nakladatelství ČVUT.
- Munzar, V., Březinová, H., Juránek, V. & Muzikářová, L. (1997). *Účetnictví I*. IMPRESO.
- Navrátil, J. (2012). *Účetnictví od A do Z, 2 díl – Význam a funkce účetnictví, uživatelé účetnictví*. Uctovani.net. <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetnictvi-od-A-do-Z-2-dil-Vyznam-a-funkce-ucetnictvi-uzivatele-ucetnictvi&idc=70>
- Novotný, O., Pour, J. & Slánský D. (2005). *Business Intelligence: Jak využít bohatství ve vašich datech*. Grada Publishing.
- Plachý, M. (2022). *Digitalizace účetnictví musí začít od konce*. iDNES.cz. https://sdeleni.idnes.cz/zpravy/digitalizace-ucetnictvi-musi-zacit-od-konce.A221121_143753_zpr_sdeleni_zuje
- SAP (2023). *Co je ERP?* <https://www.sap.com/cz/products/erp/what-is-erp.html>
- Skálová, J., & Suková, A. (2022). *Podvojně účetnictví 2022*. Grada Publishing.
- Sodomka, P. (2006). *Informační systémy v podnikové praxi*. Computer Press, a.s.
- Stoica, O. C. & Feleaga Ionescu, L. (2021, 10-11. červen). *Digitalization in Accounting: A Structured Literature Review*. Proceedings of the 4th International Conference on Economics and Social Sciences (2021), ISSN 2704-6524, pp. 453-464
- Šmída, O. (2021). *Systém: Co je to systém?* Medium. <https://ondrejsmida.medium.com/syst%C3%A9m-2-co-je-to-syst%C3%A9m-55f1e788ee27>
- Švarcová, I. & Rain, T. (2011). *Informační management*. Alfa Nakladatelství.
- Till, M. (n. d.). *Ekonomické systémy versus ERP*. SystemOnLine. <https://m.systemonline.cz/erp/ekonomicke-systemy-versus-erp-z.htm>
- Tvrdíková, M. (2008). *Aplikace moderních informačních technologií v řízení firmy. Nástroje ke zvyšování kvality informačních systémů*. Grada Publishing.
- Veber, J. (2018). *Digitalizace ekonomiky a společnosti: výhody, rizika, příležitosti*. Management Press.
- Vodáček, L. & Rosický, A. (1997). *Informační management: pojetí, poslání a aplikace*. Management Press.
- Vodička, M. (2021). *Jaká jsou rizika digitalizace?* Seyfor. <https://www.seyfor.com/cs-cz/rizika-digitalizace>

Voříšek, J. (2003). *Strategické řízení informačního systému a systémová integrace*. Management Press.

Žufan, J. (2012). *Informační systémy v moderním personálním řízení*. Wolters Kluwer.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Oblast působení	33
Tabulka 2: Velikost podniku dle počtu zaměstnanců	34
Tabulka 3: Využívané účetní informační systémy	35
Tabulka 4: Digitalizace účetního procesu.....	36
Tabulka 5: Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví.....	37
Tabulka 6: Vliv digitalizace na pracovní postup	38
Tabulka 7: Technické problémy	39
Tabulka 8: Technická podpora	40
Tabulka 9: Problémy s bezpečností	41
Tabulka 10: Perspektiva digitalizace účetnictví	42

Seznam obrázků

Obrázek 1: Úrovně digitalizace	9
Obrázek 2: Základní kroky pro posílení kybernetické bezpečnosti.....	11
Obrázek 3: Optimum vedení účetnictví	13
Obrázek 4: Fáze implementace informačního systému	18
Obrázek 5: Oblast působení.....	32
Obrázek 6: Velikost podniku dle počtu zaměstnanců.....	34
Obrázek 7: Využívané účetní informační systémy	35
Obrázek 8: Digitalizace účetního procesu	36
Obrázek 9: Vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví	37
Obrázek 10: Vliv digitalizace na pracovní postup.....	38
Obrázek 11: Technické problémy.....	39
Obrázek 12: Technická podpora	40
Obrázek 13: Problémy s bezpečností.....	41
Obrázek 14: Perspektiva digitalizace účetnictví.....	42

Seznam příloh

Příloha A: Výzkumný dotazník

Příloha A: Výzkumný dotazník

V podniku jakého typu působíte? *

- Působím v podniku, který vede účetnictví primárně pro třetí osoby.
- Působím v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání.
- Vedu účetnictví samostatně jako OSVČ.
- Žádná z výše uvedených možností

Jaká je velikost podniku ve kterém působíte? (počet zaměstnanců) *

- Do 10
- 11 až 50
- 51 až 250
- Více než 250

Jaké účetní informační systémy v současné době používáte? *

- ERP systémy (SAP S/4HANA, Microsoft Dynamics 365 apod.)
- Účetní software (Pohoda, HELIOS Red, Money S3, ABRA Flexi Bee apod.)
- Žádná z výše uvedených možností

Jaký stupeň digitalizace existuje ve Vašem účetním procesu? *

- Žádné účetní procesy neprobíhají digitální formou nebo naprosté minimum
- Méně než 50 % účetních procesů probíhá digitální formou
- Více než 50 % účetních procesů probíhá digitální formou
- Více než 90 % účetních procesů probíhá digitální formou

Vyberte tvrzení, které nejlépe vystihuje Váš postoj ke vzdělávání se v oblasti digitalizace účetnictví a účetních informačních systémů. *

- Rozhodně je to nezbytnost
- Považuji to za užitečné
- Nemyslím si, že je to nějak podstatné
- Žádná z výše uvedených možností

Jaký vliv má digitalizace na Váš pracovní postup? *

- Digitalizace značně ovlivnila můj pracovní postup. Pracuje se mi lépe.
- Pracuje se mi stále stejně i přes vliv digitalizace.
- Digitalizace značně ovlivnila můj pracovní postup. Pracuje se mi hůře.
- Žádná z výše uvedených možností

Setkáváte se někdy s technickými problémy při práci s účetním informačním systémem? *

- ANO
- NE

Uveďte prosím, s jakou četností se s těmito problémy setkáváte. *

Text stručné odpovědi

Jak hodnotíte rychlost a dostupnost technické podpory v případě potíží? *

- Výborná (reakce poskytovatele do 24 hodin)
- Velmi dobrá (reakce poskytovatele během pár dnů)
- Průměrná (reakce v rámci 1 týdne)
- Méně uspokojivá (déle jak týden)
- Nepříjemná (technická podpora téměř nefunguje nebo vůbec neexistuje)
- Nemám zkušenost s technickou podporou

Setkáváte se s problémy spojenými s bezpečností dat při práci s účetním informačním systémem? (ztráta dat, zneprístupnění dat, zneužití dat, apod.) *

- ANO
- NE

Uveďte prosím, s jakou četností se s těmito problémy setkáváte. *

Text stručné odpovědi

Považujete digitalizaci účetnictví za důležitou v současné době? *

- ANO
- NE

Uveďte prosím, jaké přínosy či rizika vnímáte v souvislosti s digitalizací účetnictví a využíváním účetních informačních systémů. *

Text stručné odpovědi

Abstrakt

Kliková, K. (2024). *Podnikové informační systémy ve vztahu k digitalizaci* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: digitalizace, podnikové informační systémy, účetnictví

Tato bakalářská práce se věnuje tématu podnikových informačních systémů ve vztahu k digitalizaci. Hlavním cílem této práce je zhodnocení adaptability účetních informačních systémů a jejich uživatelů vzhledem k současné digitální transformaci. Dále má tato práce za cíl prozkoumat postoj účetních pracovníků k digitalizaci účetnictví obecně. Teoretická část se skládá ze tří kapitol. Představena je zde podrobněji digitalizace podnikatelského prostředí spolu se vznikajícími přínosy a riziky. Zasažena je zde role a význam informačních systémů v obecném pojetí. Je zde charakterizována situace v oblasti digitalizace účetnictví a účetních informačních systémů, které jsou jejími podstatnými nositeli a mají svá specifika. Tyto kapitoly jsou zpracovány formou literární rešerše. Praktická část, kapitola čtvrtá se snaží prostřednictvím dotazníkového šetření dosáhnout cílů stanovených pro tuto práci. V rámci výzkumných závěrů jsou zde shrnuty získané poznatky.

Abstract

Kliková, K. (2024). *Enterprise information systems in relation to digitalization* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: digitalization, enterprise information systems, accountancy

This bachelor thesis focuses on the topic of enterprise information systems in relation to digitalization. The main objective of this thesis is to evaluate the adaptability of accounting information systems and their users in the context of current digital transformation. Furthermore, this thesis aims to explore the attitudes of accounting professionals towards the digitalization of accounting in general. The theoretical part consists of three sections. It provides a detailed introduction to the digitalization of the business environment along with emerging benefits and risks. The role and significance of information systems in a general context are outlined. The situation regarding the digitalization of accounting and accounting information systems, which are significant carriers of this process and have their specific characteristics, is characterized. These chapters are processed in the form of a literature review. The practical part, the fourth chapter, attempts to achieve the goals set for this thesis through a questionnaire survey. The research findings are summarized in the research conclusions section.